

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Kovas — March 8, 1974

Nr. 19

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VALDŽIŲ KRIZĖ

Nuolatinis demokratinės santvarkos palydovas

Žvilgsnis į laikraščius liudija, kad beveik visame pasaulyje, kiekvienu atveju jo laisvoje dalyje, valdžios pergyvena sunkias krizes. Jungtinėse Amerikos Valstybėse vyksta pasiruošimai prezidento Nixono apkaltinimui ir teismui, nes praktiškai nėra kito būdo jo administracijos pakeitimui. Kitur, kur įstatymų leidimo institucijos nepasitikišamos automatiškai, priveda prie vyriausybės atsistatydinimo, situacija nėra daug geresnė. Italijoje lipdoma 36-ta vyriausybė nuo karo pabaigos. Prancūzijoje prezidentas Pompidou, kuris, sakoma, sunkiai sergąs, vėl pervertė savo vyriausybę, kuria pasitikėjimas yra gero, kai sumažėjęs. Vokietijoje socialdemokratai, jei dabar įvyktų rinkimai, tikrai nelaimėtų ir sakoma, kad Brand-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tas pats galvojas atsistatydinti. O Britanijoje ką tik įvykę rinkimai ne tik neatnešė tikėto laimėjimo premjero Heatho konservatyvams, bet iš viso taip sumaišė politines kortas, kad nauja vyriausybė, kas ją nesudarytų, stovės ant labai silpnų pagrindų. Nei konservatyvai, nei darbiečiai neturės daugumos naujame parlamente. Pirmieji turės mažiau atstovų, bet gavo daugiau balsų, antrieji — atvirkščiai. Ir tai tuo metu, kad krašto ūkinė būklė reikalauja stiprios vienokios ar kitokios vyriausybės.

Susidariusioje tarptautinėje situacijoje labai daug galėtų laimėti JAV, jei jų prezidentas nebūtų suparalizuotas jam gresiančio teis-

mo. Kadaiše monolitinis komunistų blokas yra suskilęs ir kiekvienas jo buvęs dalyvis siekia kooperacijos su Amerika. Sėkmingas tarpininkavimas tarp Izraelio, kuriam irgi labai sunkiai sekasi sudaryti naują vyriausybę, ir arabų, sumažino sovietų įtaką Artimuosiuose Rytuose. Pagaliau ir pati Maskva turi savo nemažų problemų, verčiančių bent kol kas susilaikyti nuo bet kokių agresijos.

Netikėtai kilusi 'energijos krizė' ilgainiui irgi turėtų išeiti JAV į naudą. Iš vienos pusės ji privers protingiau išnaudoti turimus energijos išteklius, iš kitos paskatins naujų energijos šaltinių ieškojimą. Lygiai kaip ir maisto kainų padidėjimas, kuris savo keliu paskatins gamybą ir eksportą.

Deja, JAV negali išnaudoti susidariusių puikių progų dėl to, kad energijos ir maisto kainų pakilimas suardė įprastą santvarką paskiro žmogaus išlaidose ir jis ieško kaltininko. Jį lengva rasti: prezidentas turi būti už viską atsakingas. Už tat galima teigti, kad tauta mažiau griežtai žiūrėtų į pasitaikiusius apsilankimus su įstatymais, renkant piničius politinėm kampanijom, ar ieškant valstybės paslapių išdavinių motyvų, jei staiga nepasidarytų sunkiau gyventi. Atseit, be maisto ir energijos kainų pakilimo kongresmanai vargiai balsuotų už prezidento patraukimą į senato teismą,

Lietuviai agronomai Chicagoje ruošiasi paminėti š.m. spalio 12 d. Žemės Ūkio Akademijos 50 metų sukaktį. Nuotraukoje iš kairės: Alfonsas Indreika, Juozas Beličnas, Valdybos pirm. Stasys Juozapavičius, Salomėja Jamulaitienė, Antanas Santaras (antroje eilėje), paskutinis Ž. Ū. Akademijos rektorius prof. Balys Vitkus ir minėjimo komisijos pirm. Dr. Antanas Verbickas.

A. Šeštoko nuotrauka

LIETUVIŲ ŠVENTĖ AMERIKOS
AMBASADORIAUS REZIDENCIJOJ

Prieš išvykstant JAV ambasadoriui John Davis Lodge ir Frančescai de Lodge iš Argentinos, buvo paskirtas atsisveikinimui su jo artimo patarėjo Dr. Vytauto Dambravos ir jo žmonos Aldonos draugais. Nenuostabu kad skubiai suorganizuotas vakaras, į kurį atsilankė 150 svečių, virto lietuvių švente. ALOST pirmininko Aleksandro A. Mičiūdo iniciatyva, pakviesti Lietuvių Susivienijimo jaunieji šokėjai, o taip pat vengrų jaunimo tautinių šokių ansamblis ir praveista šauni vakaro programa. Per rezidencijos garsią kalbą visą vakarą skambėjo lietuviškos dainos ir muzika. Atsisveikinimo kalbas pasakė p. Aleksandras A. Mičiūdas, latvis Visvaldis Tusts, lenkas Zawisza, ukrainietis Dr. Ivanicki ir Pavergtų Rytų Europos tautų delegacijos pirmininkas Argentinoje p. Z. Juknevičius. Parapiją atstovavo klebonas Tėvas Petraitis, Laiko redaktorė p. Ona Kairelienė ir administratorius Pijus Gudelevičius, Jungt. Amer. Valstybių ambasadorius John Davis Lodge reikšmingoje atsisveikinimo kalboje kreipėsi į susirinkusius vadindamas juos 'laisvės draugais'.

Jisai pasakė, jog lietuviai buvo tie, kurie Sibire paliko pirmąjį krikščionybės simbolį — kryžį. Ambasadorius Lodge ragino eiti

laisvės kovotojų, kankinių ir poetų nužymėtu keliu. Ambasadorius Lodge užtikrino tolimesnę savo paramą. Šioji šventė aiškiai parodė, kokie draugiški santykiai rišo jį su Vytautu ir Aldona Dambravais ir kokius šiltus nuoširdumo jausmus jį turi Argentinos lietuviams. Šventės metu lietuviai iškėlė p. Fr. de Lodge lietuvišką lėlę. Nuotraukų montažas atskleidžia šio neužmirštamo vakaro nuotakas.

Viršuje: Z. Juknevičius, A. Mičiūdas ir JAV ambasadorius John D. Lodge atsisveikina. Apačioje: Ambasadoriaus žmonai buvo įteikta atsiminimui lietuviška lėlė. Iš kairės: A. Mičiūdas, L. Mičiūdienė, Ponia Frančeska Lodge ir tautinių šokių vadovė Monika Balčiūnaitė.

SOLŽENICINAS IZOLIACIJOS ŽENKLE

RIMAS DAIGŪNAS

Ar Aleksandro Solženicino išbloškimas iš Sovietinės Rusijos yra barbariškojo režimo pergalė? Ar nesukalbamo rašytojo ištrėmimas yra pradžia tos laukiamos tylos, kurios apynas-

bet šiandien tai bus populiariu.

Ypač, kad 7 buvę artimiausi prezidento bendradarbiai yra formaliai apkaltinti. Tokį pat likimą, atrodo, būtų jau patyręs ir prezidentas, jei jo nesaugotų imunitetas. Pagal konstituciją jo negali apkaltinti koks prokuroras, bet tik patys atstovų rūmai, kurie tuo atveju atliktų 'grand jury' vaidmenį.

'Grand jury' sena anglosaksų teisės institucija, tarp kitko nuo 1922 m. panaikinta pačioje D. Britanijoje, kurios tikslas yra suvaržyti prokuroro teises. Be 'grand jury' pritarimo prokuroras negali kaltinti. Iš kitos pusės 'grand jury', kurią sudaro eiliniai piliečiai be teisinio išsilavinimo, pati, be prokuroro parašo, negali niekam pateikti kaltinimo.

Nixono atveju, prokuroras neturėjo teisės pasirašyti 'grand jury' nutarimo kaltinti Nixoną, už tat 'jury' pati apie tai parašė teisėjui Siricai. Tą 'jury' pažiūrą teisėjas kol kas laiko užantspauduotam voke. Jis gali ją ten palikti ar perduoti atstovų rūmų teisiniam komitetui, kuri paties prezidento byloje vaidina prokurorą.

Tarp kitko 'grand jury', kurios tikslas buvo apvaldyti prokurorus, ilgainiui virto prokurorų tarnaitė. Jei prokuroras sako, kad kas nors prasilenkė su įstatymais, 'grand jury' prisiekusieji paprastai su tuo sutinka, nes patys neturi teisinio išsilavinimo ir kas svarbiausia — jų vienoks ar kitoks nutarimas dar nepasmerkia įtariamojo, bet tik duoda formalų pagrindą jį patraukti į teismą. Kitaip sakant, 'grand jury' nusikrato galutinės atsakomybės, perduodama jos klausimą pačiam teismui. Už tai, kas yra parašyta tame voke, dar nėra paskutinis žodis.

Nuotaikos JAV, kaip ir visame pasaulyje yra tokios, kad nė viena valdžia neturi pakankamai autoriteto. Ir nė viename krašte nėra populiarios, daugumai priimtinos, pažiūros ką šiuo metu reikia daryti.

režimas geidauja užmauti kiekvienam disidentui? Ar po Solženicino tragedijos Sovietų Sąjungoje išgyvens režimui reikalinga kapų tykla, kurioje, lyg skruzdės ant skruzdelyno, pavaldiniai "kryptingai ir raštingai" statys komunistines piramides?

Laisvojo pasaulio publicistai gvildena tą idomią dilemą. Sekame jų balsus. Solženicino izoliacijos nuo Sovietų disidentų pasaulio ženkle natūralu spėlioti: kur link nužengs Amalrikas, dabar besikankinąs Sibiro Magadano stovykloje, savo knygos pavadinimu "Ar išgyvens Sovietų Sąjunga iki 1984 metų?" pranašiskai pramatė diktatūros evoliucijos būtinybę. Iki 1984 metų SSSR, nėra abejonės, išgyvens. Bet ar evoliucija nepakeis režimo struktūros? — šitaip, įvykių akivaizdoje, ir mes turime teisę spėlioti.

Solženicinas tapo moraliniu valdovu judėjimo, kuris reikalauja humanistinių reformų. Pasiimtam uždaviniui vykdyti jis turėjo galingą ir nepakartojamą ginklą: pasaulinės reikšmės vardą. Tikslai dėl to vardo jis nebuvo brutaliai sunaikintas. Jis turėjo dar rašytojiško talento galią kiekvieną sąvoką išreikšti įtaigiai, briliantiškai, išlikdamas kartu dviejose plotmėse: disidentiniame judėjime ir literatūroje.

Dabar jo nebėra jo kovos bunkeryje ir, aišku, kiekvienas disidentas jaučia jo nebuvimą. Disidentai nebeturė Solženicino, Solženicinas nebeturė gyvybingo kontakto su disidentais. Ar tai yra disidentizmo sutemos ir laidotuvės Sovietų Sąjungoje? Visai ne! — atsako "The London Observer" kremnologistas Andrew Wilson. Publicistas galvoja, kad disidentizmui išnykti nėra lemta. Turėjęs interview su dabar ištrėmimu gyvenančiu ir sovietinės pilietybės netekusiu biologu Žores Medvedevu, (apie jį plačiau rašiau Dirvoje. RD) Andrew Wilson spėja, kad disidentizmas nemažės, bet didės ir įvairės.

Su ta logiška prielaida kiekvienas privalo sutikti. Sutinkame ir mes. Istorijs pamokos mėgsta kartotis. Dabar Solženicino epizodas įžengė į seną Herceno epizodą. Didžiulis literatūrinis vardas, apeliuojas į humanis-

minių reformų būtinybę, dabar pasieks Sovietus iš laisvojo užsienio. Tad iš esmės Solženicino išbloškimas netikėtai kad apunkino padėtį, bet pagerino Solženicino poziciją. Analogija nuostabi tikra. Kaip tada Hercenas, taip dabar Solženicinas pasiekė laisvuosius Vakarų pilnas jėgų, stiprus finansiskai, garsus savo beletristiniais laimėjimais, taurus dėl disidentų laurų. Dabar tenka laukti idomių įvykių. George Orwell, Aloyzas Baronas ir Andriejus Amalrikas nustatė savo veikalo pavadinimais konkrečias sovietinės metamorfозės datas. Sutarkime tą laukiamą metamorfozę vadinti 'epocha post Solženicinas'.

Kokie gi yra tos epochos neišvengiamumo simptomai? Paminėtasis Andrew Wilson, ir kiti, nepastebi Herceno momento Solženicino įvykyje. To neprašė ir Kremlius. Bet tą laisvės placdarmą po Solženicino konomis realizuoja sovietiniai disidentai. Andriejus Sacharovas, garsusis vandenilio bombos kūrėjas, neišleidžiamas užsienin. Sovietai baidosi, kad mokslininkas disidentas pateiks užsieniui savo žinojimo dalį. Naivus ir biurokratiškas vapaliojimas! Tai Solženicinas išvežė užsienin ideologinės milijono megatonų bombos žinojimą.

Disidentizmo veidas Sovietuose ir bendras, ir daugiaveidis. Bendrumas glūdi visuotiname sukilime prieš režimo uniformą ir prievartą. Daugiaveidiškume sutelpta siekiai ir metodai. Iki šiol žinomi tik keli šimtai intelektualų disidentų, ir jie nesudaro vieningos, partiniu pamatu sutvirtintos grupės. Jie įvairūs. Tai patvirtinimas, kad jie sudaro ideologinių grupių ir taktinių ieškotojų užuomazgas.

Mes puikiai pažįstame lietuviškąjį disidentizmą ir ryškiausias jo figūras. Jie žėri lietuviško valstybingumo panoramoje. Identiškai yra ukrainiečiai. Rašytojas Ivan Svetiličnyj serga kalėjime. Rašytojas V. Nekrasovas, ukrainietis, nutildytas ir kalnimo išvakarėse. Ukrainiečių kovos pamatas savo tautinės kultūros saugojimas. Tuo jų disidentizmas, kaip lygiai ir pabaltiečių, skiriasi nuo visuotinio priešsovietinio.

(Nukelta į 2 psl.)

GINČAS DĖL ČIURLIONIO GALERIJOS

Davę išsamiai pasisakyti abiem besiginčijančiom dėl Čiurlionio Galerijos pusėms, tikimės, kad prie to klausimo daugiau Dirvoje nebeteks grįžti. Red.

Galerijos Direktoriato pasisakymas

Šių metų vasario mėn. 5 d. asmeniniais kvietimais sušauktoje spaudos ir draugų konferencijoje, Jaunimo Centre, Čiurlionio Galerijos Globos Komiteto vardu buvo paskleista daug netiesos. Kalbėta Komiteto vardu, bet neužsiminta, kad tame Komitete iš penkių narių tėra likę tik kun. J. Borevičius, A. Kairys ir dail. P. Kaupas. Taip pat neminėta, kad be Lietuvos Konsulo ar jo atstovo Globos Komitetas negali atsinaujinti ir pasikviesti trūkstamą dailininką vietoje pasitraukusios dail. V. Balukienės. Niekas iš dalyvių nepaklausė koks yra Globos Komiteto teisinis statusas po to kai galerijos steigėjai atšaukė parašus, kurių pagrindu tas Komitetas gimė.

KAS ĮSTEIGĖ ČIURLIONIO GALERIJĄ?

Konferencijoje, užuot kalbėję apie tikrąsias ginčo priežastis su Čarterio Direktoriatu, -- Lietuvai skirto turto dokumentų sudarymą, jų neponavimą Konsultuotuse ir pan. -- buvo stengtasi tą ginčą daugiau supainioti sugrįžtant prie Čiurlionio Galerijos steigimo. Komiteto pranešime tvirtinama, kad Čiurlionio Galerija buvusi įsteigta Amerikos Lietuvių Menininkų Klubu, o tikrieji tos galerijos steigėjai: a.a. dail. Z. Kolba, prof. Adomas Varnas, dail. M. Šileikis, dail. J. Tričys ir

SOLŽENICINAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Apčiuopiama aiški grupė, sukaupia ties žydų emigracijos klausimu.

Rašytojas Vladimir Maksimovas akcentuoja krikščioniškojo atgimimo reikala. Tenka galvoti, kad, dalinai, Maksimovo tezės sueina su Solženicino tezėmis. A. Sacharovo pozicija remiasi bendrąja apeliacija ir Vakaru vyriausybės, kviečiant neskubėti su tariamos 'detentės' iliuzijomis, kol Sovietų valstybėje neįgyvendinta tam tikra liberalizacija, kurios esmė: asmens laisvės. Broliai Roy ir Žores Medvedevai, abu dabar egziliėje, neatsisakydami nuo marksistinės pažiūros ir visuomenę, reikalauja pripažinti politinės opozicijos laisvę. Įdomus yra R. Medvedevo knygos pavadinimas "Tegu teisia istorija". Ž. Medvedievas artėja prie Solženicino metodo: reformų apeliacija turi būti adresuota ir Kremlui. Matematikas Valentinas Turchinas suorganizavo sovietinę "Amnesty International" padalą, kurios žinioje ir Simo Kudirkos atvejis. Čia ryškūs yra literatūros kritikas A. Galičas, poetė L. Čukovskaja (Solženicino bičiulė), rašytojas V. Vonovičius...

Disidentizmas stovi ant stiprių bėgių ir Rusijos istorija deda tam judėjimui pagrindą, atidaro jo žygių ateitį. Solženicino izoliacija nuo savo visuomenės nėra nuostolis sovietiniams kovotojams dėl reformų, bet inspiracija veikti, įrodymas, kad Kremlius nėra toks stiprus, kaip jis savo rodo.

Nuostabu ir neįtikėtina, kad šioms sąlygoms esant JAV ir SSSR 'detentės' iliuzija masina JAV užsienio politikos 'realistus'.

jų kvietiniai buvo pavadinti "keli privatūs asmenys... bandą pasisavinti Lietuvai skirtą turtą".

Dail. Z. Kolbai mirus tas pats Globos Komitetas paskelbė šeimai užuojautą kurioje velionis be jokių rezervų vadintas "Čiurlionio Galerijos Steigėju". Dabar, atrodo, tas steigėjo titulas iš dail. Kolbos atimamas ir atiduodamas Menininkų Klubui. Laimei, dar tebėra gyvi dailininkai, padėję įvykdyti Z. Kolbos sumanymą galintieji paliudyti žodžiu ir raštais kas įkūrė ne tik Čiurlionio Galeriją, bet ir Menininkų Klubą.

1956 m. liepos 29 d. Lietuvių Dailininkų Sąjungos Pirmininkas Z. Kolba parašė Provincijolui kun. Br. Krištanavičiui raštą, prašydamas patalpų statomame Jaunimo Centre. Pirmasis to rašto sakinyss yra toks: "Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga, norėdama suaktyvinti mūsų menininkų kūrybinį darbą ir kultūrinį gyvenimą Chicagoje numato įkurti meno klubą... Numatoma kviesti rašytojus, teatro, muzikus, architektus"

1956 m. rugsėjo 15 d. Lietuvių Auditorijoje A.L. Dailininkų Sąjungos Pirmininko Z. Kolbos sukvieisti susirinko penkių kultūrinių organizacijų pirmininkai (atstovai) ir įsteigė tą organizaciją savotišką federaciją -- Menininkų Klubą. Dail. Z. Kolba buvo išrinktas to klubo pirmininku. Menininkų Klubas buvo savarankiško organizacijų 'kepurė', sudaryta iš tų organizacijų pirmininkų ar jų atstovų. Kas matė A.L. Menininkų klubo čarterį Nr. 8313, turėjo pastebėti, kad jame nužymėti tikslai pilnai atitiko ano meto Klubo federacinį pobūdį, su šiomis organizacijomis: A.L. Dailininkų Sąjunga, Rašytojų Draugija, Scenos Darbuotojų Sąjunga, Muzikų Draugija ir Inžinierių - Architektų Sąjunga.

1957 m. birželio mėn. Morrison Hotel įvyko L.B. Chicago's Apygardos suorganizuota Lietuvių Meno Paroda. Dail. Z. Kolbos sudarytoji tos parodos jūry komisija 1957.VI.30. surašytame protokole aiškiai nusakė savo uždavinį: "(Morrison Hotel) Lietuvių Meno Parodos geriausiems kūriniams atrinkti ČIURLIONIO VARDO GALERIJAI". Iš tos parodos buvo atrinkti 17 kūrinių jau veikiančiai, bet Jaunimo Centro patalpų laukusiai Čiurlionio Galerijai. Ją suorganizavo ir tvarkė L. Dail. Sąjungos Valdyba ir jų kvieisti dailininkai.

ČIURLIONIO GALERIJOS VARGAI

Su Menininkų Klubu ir Čiurlionio Galerija viskas laimingai klostosi, kol Klubą sudarančios organizacijos ji palaikė ir kiekviena iš jų rūpinosi sava veikla. Bėdos prasidėjo kada federacijos dalyss nuo Klubos atsiskyrė ar neišvystę veiklos žlungo, o dailininkų vedama Čiurlionio Galerija ėmė bujoti. Pakeitę įstatus ir iš federacijos Menininkų Klubą padarę eiline organizacija, kurioje kiekvienas galėjo būti nariu, naujieji 'klubininkai' visu svoriu užgule ant Čiurlionio Galerijos ir ėmė diktuoti ir terorizuoti galeriją tvarkančius jos steigėjus. Pradžioje dail. Z. Kol-

ba buvo pašalintas iš Klubos Pirmininko posto ir jam prikergtas 'igaliotinio' titulas. Vėliau, užraktu pakeitimu kun. Borevičius padėjo 'klubininkams' įvykdyti smurtą ir steigėjus visiškai nušalino nuo Čiurlionio Galerijos tvarkymo.

Vargais negalais "teismų botagais" išvyjo 'klubininkus' iš galerijos ir ją perdavė į Globos Komiteto rankas. Ir kokia ironija: kun. Borevičius -- šį kartą kaip būsimasis Globos Komiteto Pirmininkas -- savo rankomis vėl pakeitė Čiurlionio Galerijos užraktus.

Mirtinos ligos apimtas dail. Z. Kolba šaukėsi kun. Borevičių, valdantį jo įkurtąją galeriją ir kalbino atitaisyti skriaudas. Deja, tik įsitikinęs, kad dail. Kolba tikrai jau mirė, jis suorganizavo 'delegaciją' iš dail. V. Balukienės ir J. Jasaičio atlikti 'protokolo' pareigą. Vos keliomis valandoms po mirties 'delegacija' atnešė - vietoje gražintinos beveik trijų tūkstančių dolerių skolos -- kun. Borevičiaus Globos Komiteto vardu pasirašytą \$1000 čekį -- 'auką našlei'.

Po to, kai Gen. Konsulės p. Daužvardienės vedamuose pasitarimuose, atrodo buvome taip arti prie šio žalingo ginčo užbaigimo, visai nesusprantama kodėl tie pasitarimai buvo nutraukti. Taip pat nesuprantama, kuriais sumetimais dabar Globos Komiteto vardu yra skleidžiami šmeižtai galerijos steigėjų adresu ir norima iškelti susikompromitavusį ir neatsiskaičiusį Menininkų Klubą, sugrįžtant į tam siausią Čiurlionio Galerijos laikotarpį, nuženklintą dviguba buhalterija, Revizijos Komisijos išmetimu ir kitais 'istoriniais perlais'? Sunku patikėti, kad tuo būtų siekiama įrodyti tam tikrą 'Giminytę' su ta praeitimi ar pririnkti visuomenei i kokias rankas Čiurlionio Galerija jau buvo anksčiau patekusiai. Būdinga, kad Lietuvos Gen. Konsulate beveik dvejis metus trukę pasitarimai konferencijoje, atrodo, nebuvo net paminėti.

DAIL. P. PUZINO PAVEIKSLAI

Jau ne kartą tie paveiks-lai buvo bandoma panaudoti nelemtame galerijos ginče. Buvome keli liudininkai kaip ką tik po operacijos grįžusi, vos pasėdintį dail. Kolbą terorizavo ponias Currence, buvusi dail. Puzino žmona. Ji be abejoj buvo atsiųsta ne kieno kito kaip kun. Borevičiaus ir jo advokato. Ji pati prasitarė tuos asmenis mačiusi, kas mums ir be to buvo aišku, nes ponias Currence kalbėjo apie tokias smulkmenas iš teisme buvusios bylos, kurios tik šioms asmenims tegalėjo būti žinomos. Tą įvykį ir daugiau a.a. dail. Kolba yra aprašęs po jo mirties paskelbtame straipsnyje? Naujienos, 1972.IV.10) Nestebėtina, kad į 'draugų' konferenciją p. Currence taip pat buvo pakviesta. Tik stebėtina, kad vis dar atsiranda asmenų dėl šių paveikslų norinčių lieti "tartiufu ašaras" ir klaidinti visuomenę kada paveiks-lai yra dokumentuoti ir su Lietuvos Konsulu žinia kaip Lietuvos turtas yra laikomi saugioje vietoje, -- dauguma pačiame banko seife. Šmeižtus skelbiantieji, jei turėtų geros valios, iš Lietuvos Generalinės Konsulės p. Daužvardienės lengvai galėtų sužinoti tiesą.

Dėl ponios Currence rūpesčio po kuriuo stogu ir kaip laikomi Čiurlionio Galerijos atpirtieji paveiks-lai galime tik štai ką pasakyti. Pagal specialią sutartį p. Currence yra perėmusi 17 dail. Puzino paveikslų, skirtų Nepriklausomai Latvijai. Tie paveiks-lai turi būti perduoti Latvių kultūrinei organizacijai Amerikoje. Jei tokios neatsirastų, tai po p. Currence mirties paveiks-lai turi būti perduoti Čiurlionio Galerijai, kuri toliau juos saugotų ir laikui atėjus perduotų Nepriklausomai Latvijai. Sekant p. Currence pavyzdžiu gal kam nors vertėtų susirūpinti ir patikrinti kaip užlaikomi Nepriklausomai Latvijai skirtieji paveiks-lai.

Norime priminti, kad a.a. dail. P. Puzino paveiks-lai kaip ir kitas jo turtas dvejis metus išbuvo dulkėtame New Yorko miesto sandėlyje. Jie buvo išpirkti privačiai suskoliniais pinigais ir tos skolos negrąžintos iki šio laiko. Vien dail. Z. Kolbos našlei negrąžinta beveik \$1400.00, išleistų paveikslams išpirkti, parvežti ir įremiti.

DAIL. A. ZMUIDZINAVIČIAUS "REGĖJIMAS".

Iš Čiurlionio Galerijos 'iš-

Galerijos globos komiteto ir direkcijos pasisakymas

Spaudoje -- Naujienose, Laisvoje Lietuvoje, Dirvoje ir Keleivyje -- tilpo kelių asmenų pasirašytas pranešimas liečiantis Čiurlionio galeriją, nepriklausomai Lietuvai skirtų lietuvių dailininkų darbų fondą, jų globą bei pačios galerijos administravimą. Pranešimuose tendencingai nušviestas Čiurlionio galerijos, josios veiklos ir paveikslų fondo vaizdas klaidina lietuviškąją visuomenę. Todėl jai paduodame čia tikrosios padėties paaiškinimą.

Čiurlionio galerija buvo įsteigta Lietuvių Amerikiečių Menininkų klubas įgaliavo a.a. dail. Zenoną Kolbą. Šis kilo nesusipratimai tarp L.A.M. Klubos ir jojo igaliotinio dail. Z. Kolbos. Nesusipratimų išvadoje L.A.M. klubas atleido dail. Z. Kolbą iš igaliotinio pareigų. Dail. Z. Kolba gindamas savo poziciją, privačia iniciatyva, i kūrė korporaciją panaudodamas Čiurlionio galerijos vardą.

Susidariusios situacijos aiškinimosi eigoje prieita išvados, kad Čiurlionio galerijos tvarkymui bei kūrinių fondo globai lieka surasti pastovesnė ir tvirtesnė atrama.

Tuolaikinio JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininko Jono Jasaičio iniciatyva, susitarus su abiem ginčo grupėmis, buvo sukvieistas platesnio masto pasitarimas. Bendru susitarimu čia buvo sudaryta Taikomoji komisija. Ją sudarė: pirm. J. Jasaitis, Tėv. B. Krištanavičius, S.J., tuometinis lietuvių jėzuitų provinciolas ir prof. M. Mackevičius. Ši komisija patiekė projektą, kurio esmė dalimi buvo pasiūlyta sudaryti Globos komitetą Čiurlionio galerijos tvarkymui ir nepriklausomai Lietuvai skirtų kūrinių fondo globai. Šį komitetą sudarytų: nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos atsto-

keliavęs' ir pardavinėjamas 'Regėjimas' kun. Borevičiaus aiškinimu buvęs išduotas pristačius teismo patvirtintą Dr. K. Drangelio testamentą. Tai nėra paaiškinimas ir pasiteisinimas, nes visiems žinoma, kad dovano-tas turtas jokiais testamentais negali būti atsiimtas ir vėl kam nors paskirtas. Jeigu nebūtų dvilypės galerijos organizacijos to nebūtų atsitike. Direktoriato turimas Dr. Drangelio pasirašytas dovanojimo aktas 'Regėjima' būtų apsaugojęs nuo ankstyvesnių ar vėliau sudarytų jo testamentų.

Pasitarimais Lietuvos Generaliniame Konsulate buvo siekiama ginčą užbaigti sąvybėje, be viešo 'vanojimosi'. Kun. Borevičius pasirinko kitą kelią, kuris vargiai bus naudingas lietuviams ir ypač jėzuitams. Bet, atrodo, kas nustoja gerbti save, tam nebesvarbus nei savųjų vardas. Spaudos ir 'draugų' konferencijoje siekta 'sutrūškinti priešą', tik ir tuo keliu einant iš neteisybės nepadaroma tiesa.

Č.G. Direktoriato vardu Domas Adomaitis, Direktoriato Pirmininkas.

vas, JAV Lietuvių Bendruomenės atstovas ir lietuvių jėzuitų atstovas. Šie trys i Globos komitetą kviečia du dailininku: vieną tradicinio meno, kitą modernaus meno atstovą. Čiurlionio galerijai tvarkyti ir kūrinių fondu rūpintis Globos komitetas sudaro iš lietuvių dailininkų direkciją.

Vykdam Taikomosios komisijos sprendimą, ginčė dalyvaujančių pusių susitarimu, buvo paruoštas ir priimtas statusas. Remiantis sudarytu statutu veikia Čiurlionio galerijos globos komitetas, kurį sudaro: 1) diplomatinės tarnybos atstovas (iki mirties juo buvo a.a. Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. Petras Daužvardis; po jo mirties naujas atstovas dar nepaskirtas); 2) JAV Lietuvių Bendruomenės atstovas rašyt.

Anatolius Kairys; 3) lietuvių jėzuitų atstovas tėv. J. Borevičius, S.J., 4) klasikinio meno atstovas dail. Povilas Kaupas ir 5) modernaus meno atstovė dail. Zita Sodeikienė.

Čiurlionio galerijos direkciją sudaro: 1) direktorė dail. Vanda Balukienė; 2) dail. Dalia Aleknienė; 3) dail. Jurgis Daugvila; 4) dail. Jonas Kelečius ir 5) skulptorius Ramojus Mozoliauskas.

Čiurlionio galerijos globos komitetas ir direkcija rūpestingai dirba besivadovaudami sutartinai paruoštu ir priimtu statutu. Čiurlionio galerijos gyvenimas yra gyvas, pozityvus, besireiškiantis nuolatiniemis plačios lietuviškos išeivijos lietuvių dailininkų turtingomis parodomis ir reikšmingai augančiu skaičiumi lietuvių dailininkų darbų, skirtų fondui laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Šis fondas yra rūpestingai globojamas, saugojamas, tikslia metrika tvarkomas ir per lietuvių draudimo agentūrą stambia suma apdraustas. Koks yra lietuvių dailininkų kūrinių esančių fonde likimas? Jie bus atiduoti tik tam, kam jie priklauso: laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Jais savintis niekas nesikesino ir nesikesina. Nebent asmenys privačia iniciatyva išsiėmę charterį Čiurlionio galerijos vardu.

Atrodo, čia būtų pravartu prisiminti ir nuoširdžiai padėkoti lietuviams jėzuitams už jų svetingumą: jau penkiolika metų jie teikia nemo-kamai puikią, modernią pastogę Čiurlionio galerijai bei josios vis augančiai veiklai.

Čiurlionio galerijos globos komitetas ir Čiurlionio galerijos direkcija.

TOOL ROOM
 Lathe hands and tool makers for night shift.
 Near Brook Park
 West 130 Street
 Call Mr. Tardio, 216-267-6200
 (15-24)

WANTED JOURNEYMEN DIE MAKERS
 Experienced required in progressive dies & research & development. Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Lead man capabilities. Top wages, good working conditions and fringe benefits.
M & S TOOL & DIE CO.
 14440 172nd AVE.
 GRAND HAVEN, MICH.
 616-842-2581
 (15-18)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųst.

Pavasarių ir vasaros sezonui siūloma šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išėiginiai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: auto-mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomosias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD
 (Z. JURAS)
 421 Hackney Rd., London, E. 2, England.
 Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592.
 Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE. CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

PO VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS...

Vasario Šešioliktosios minėjimų tradicija niekad nebus išrauta iš lietuvių samonės. Su ta diena kažin kaip organiškai surištas kiekvienas tautos narys. Privatūs laišškai iš ok. Lietuvos rodo, kad tą dieną mintimi su Vasario Šešioliktosios idealu jungiasi tie, kurie negali viešai to pareikšti.

Juo prasmingesni tie minėjimai laisvėje. Toje tradicijoje yra kažin kas religinio. Po minėjimo apeigomis plaka religinis ištikimybės bei atsidavimo idėjai jausmas. Tad tuose minėjimuose, tautos religijos apeigose privalo dalyvauti geriausios pajėgos: paskaitininkai, scenos žmonės. Net nuostabu, kad teko nugirsti, kad geram vokalistui reikia parengti honorarą! Visi turi būti laimingi, gaudami progų įsijungti į Vasario Šešioliktosios apeigas. Kur, kur, bet čia komercializmas yra smerktinas.

Šis minėjimas apsirėškia dviem momentais: bendraminčių paradas ir kovos pozicijų parinkimas.

Šiam dideliui įvykiui praplėsti būtina amerikinės spaudos talka. Tos srities žmonės kvietini į iškilmės. Kvietini amerikiečiai politikai, visuomenininkai, mokslo asmenys. Vienok Vasario Šešioliktosios iškilių tikslas – idėjos garsinimas – visų pirma spaudos žmonių talka!

Į bendraminčių parādą, į auditoriją, kreiptis turi tie prelegentai, kurie ne dėsto, bet uždega. Tai yra apeigos ir apeigos paskaitos bei paskaitininkai netinka. Apeigoms tinka liepsna.

Šių iškilių prelegentų tarpe turime puikių kalbėtojų. Bet kartu žudo prelegentų parinkimo šablonas. Visuomeninių pareigūnų daug, bet ne visi gali liepsnoti pranešimo dramatika, įvaizdžiais. Gili liepsna gali būti paslėpta akademiško pranešimo grožiu.

Kur mūsų puikūs publicistai, nuolatos ir nuolatos, kelią mūsų gyvybės temas? Kur Vasario Šešioliktosios apeigose mūsų mokslo ir meno žmonės, kūrybinio pasaulio asmenybės, davę mums tiek rašinių, knugų studijų? Argi jau jiems užginta Vasario Šešioliktosios apeigose savo kasdieninę liepsną išdalinti bendraminčių auditorijoms? Juk jie valdo erudicijos arsenalus, juk jų žodžiai ir įvaizdžiai gali būti šviežiana ir grožis.

Šių metų Vasario Šešioliktoji ejo sensacingos A. Solženicino knygos ženkle. Kiek daug mes turime liudininkų, kurie patvirtins ir papildys 'Gulag Archypelago' knygos turinį. Mūsų autorės Barbora Armonienė, Stefaniya Rūkienė ar buvę pakviestos liudyti ir nulydėtos į redakcijas ar TV stotis? Televizijos media su-

rado ir pakvietė Vorkutos kankinį dr. Mykolą Devėnį ir jo balsą išgirdo šimtas milijonų žmonių! Milžiniška TV media tą dieną, Vasario Šešioliktąją, buvo atskleidusi mūsų iniciatyvą – duokite liudytojų, kurie papildys sensacingos ir madingos knygos tvirtinimus. Galima tikėti, panašiai yra ir periodikos srityje.

Apsilankymus redakcijoje, svečių, korespondentų kontaktus turi apvainikuoti mūsų puikių leidinių laisvės temomis dovanojimai. Iškilių aprašymuose šio daikto nepastebėta. Bene tik vienas Detroito DLOC sudarė išimtį.

Kas yra Vasario Šešioliktosios apeigų centre ir artinini prie aukuro? Tai savanoriai – kūrėjai, ir okupacinio teroro kankiniai. Kas turi kalbėti į auditoriją? Tai asmenys, kurie pajėgia dailinti liepsną.

Rimas Daigūnas

Mums rašo

KRAUNA MĖSLĄ ANT SAVO KAPO

Nežinoma ranka atkakliai siuntinėja į mano namus bolševikinės agitacijos bei akipėlišių melų aštuonlapi 'Gimtas kraštas'. Iš jo sužinojau, kad iš laisvės į vergiją sugrįžęs lietuvių tautos renegatas Juozas Mikuckis, ir po velėna pakištas tebe-tarnauja bolševikams ir okupantui. 'Gimtas kraštas' pradėjo spausdinti 'pomirtinūs' Juozo Mikuckio 'memuarus': "Šioje ir anoje pusėje".

Ant kapo žmonės padeda gėlių. Ant J. Mikuckio kapo niekas gėlių nededa, bet pats nabašninkas, kiek tik tiki senio jėgos išneša, krauna ant savo kapo mėšlo ir mėšline buiza palaisto. Tuose 'memuaruose' su cinizmu iki šlykštumo nabašninkas dėsto apie savo 'žygius' išeivijoje. Jis buvo (jis sakosi) 'operatyvinis sovietinis agentas'. Tai yra patentuotas šnipas, privalas jeigu liepia, nužudyti žmogų.

J. Mikuckis brovėsi į išeivijos (pabėgėlių) istaigas, vaidino 'veikėją', rinko žinias. Vieną vakarą prie jo durų 'pasibeldė nepažįstamas žmogus ir ištare žodžius kurių seniai laukiau', rašo J. Mikuckis apie susirimą su NKVD. Pasirodo, jis seniai buvo užverbuotas ir jam duotas agento slaptažodis. Mes, buvę augsburgiečiai, pažinojome jį besimaigantį pabėgėlių minioje, keiksnuojantį bolševikus, svajojantį apie išganimą Ameriką. Tai buvo šnipas vaidyba! 'Memuaruose' dabar jis atvirai vadinasi 'tarybinis žvalgas Juozas Mikuckis ir jo operatyviniai pranešimai'. Galima suprasti kiek šuniškesnių puslapių prikeverzojo tas senas

Blogiau yra su lietuvių autorių kritika. Visi mūsų autoriai vertinami iš marksizmo postulatų pozicijų, kas visiškai iškraipo tikroviškumą. Ši kurjoza akcentuoja netgi rusų emigracijos spaudą, pažyminti, kad iš po sovietinio kritiko citatų ir Aleksandras Puškinas neabejotinai pritarė leninizmo teorijos užuomazgai! Tad su visokių 'etnikų' (ir su lietuvių) sovietinė kritika ceremonijų nedaro. Mūsų 'ikišpalinio' periodo rašytojai B. Sruoga, K. Binkis ir kiti be maž slapti komunistiniai po grindininkai!

Vilniškė leidykla 'Vaga' jau leidžianti lietuvių autorius rusų kalba. Išleista 23 tokios knygos. Per ketverius metus Maskvos leidyklos išleido 45 lietuvių vertimus. Iš čia ir etninės leidyklos ima sau medžiagos. Pasirodė lietuvių autoriai 35 kalbų vertimuose. Tai imponuojantys daviniai, kuriems tačiau neatsisakome priskirti savo rezervų. Kultūrinis darbas turi stiprius politinius karkasus. A. Bieliauskas, deja, neišvardino autorių, nei jų veikalų pavadinimų, iš ko būtų imanoma tiksliau suvokti padėtį. Kaip bebūtų, iš šešiasdešimties vertimų, kurie (dažnai koreguoti) pasirodė per penketą metų, sovietiniai kritikai tvečia pozicijas, iš kurių galima stebėti, analizuoti, įvertinti.

Taip, sovietiniai kritikai pripažino, kad lietuvių literatūra yra 'idomi'. Tai geras komplimentas, bet ne išsimus. Nebuvo tarta epiteta: 'gilus', 'mašlus', 'brandus', etc. Be tokių neįmanoma kalbėti apie rusų literatūrą, jos auksinio periodo, devynioliktojo amžiaus pabaigos. Tad rusams būdinga neištarti epiteta, kuris reiškia daugiau kaip kad 'idomus'.

Kritikas ir, berods, poetas R. Roždestvenskis, kuris šiame pokalbyje pasakė svariausi lietuviams komplimentą, pripažinęs, kad lietuvių literatūra 'idomi', savo pareiškime tuoj pat ir nuvainikavo lietuvių pastabą, kad jaunieji lietuvių poetai, esą, serga 'mieželaizizmu', o jaunieji prozininkai rašo pagal Sluckį. Ir čia mes matome, kad ta veikalų atranka, apie ką kalbėjome, sudariko bendrąją panoramą ir panoramos dalį padaro apgaulia jos visuma. Vertimų mašinerijoje sukasi vien tik tie tokie veikalai, kurie pralenda pro ideologinius selektorius.

Kritikė Jevgenija Knipovič prikalbėjo komplimentinių bendrybių. Jai teko pokalbio įvadas, kurį ji nuspalvino optimistiškais tonais, kažin kaip prasarusai, kad 'liaudiškumas skirtingas nuo nacionalizmo'. 'Liaudiškumas' Jevgenijai patinka, o nuo 'nacionalizmo' ji atsižegnoja, kaip nuo kipšo. 'Nacionalizmas', tautinių aspiracijų akcentas, dabar lietuviui mirtina nuodėmė! Todėl senesnė literatūra rūpestingai braukiama iš 'nacionalizmo'. Tokia ji pristatyta ir 'Lietuvių literatūros istorijoje'.

žmogus! Ir kam? Ir dėlko? Kad istorijon įeitų su šnipo ir iš pasalų kandančio šuns 'aureole'!

Dabar jis aktyviai krauna mėšlą ant savo kapo. Jeigu kolūkinės melžėjos neissemia mėšlinos buizos iš tvartų, pareigas atlieka J. Mikuckis. Jam talkininkauja 'Gimtojo krašto' dvylika apaštalu, kurių tarpe matyti vardu, pretenduojančių į meną bei tarybinį mokslą.

Petras Kurtonis

ST. PERMINAS

L. Ozerovas, sugavęs R. Roždestvenskio priekaištą dėl vertimų vienašoniškumo, paaiškino, kad jaunos lietuvių poetas "užvaldęs susirūpinimas dėl niekniekių", kad jaunųjų raštuose "siautėja smulkus filosofavimas ir pozos epidemija". Mat, L. Ozerovas, vadovaudamas lietuvių vertimų sekcijai prie TSRS Rašytojų sąjungos, geriau už kitus susipažinęs su leidybai pateikiama vertimų medžiaga. Gal būtų jis gauna vis modernėjančių jaunųjų eksperimentikų rusų vertimuose ir rašo jiems kelialapius leidyklos krepši?

Kritikas L. Terakopinas rado pagyrų senai J. Balutisio knygai 'Parduotos vasaros', nes knyga "tiria anti-humaniską buržuazinę tikrovės esmę". Atrodo, suvelavęs knygos vertimas daro ją naujiena rusų rinkoje. Antra vertus, gerai matyti, kad knygos vertė nėra jos literatūriškumas kaip toks, bet standartinis sovietuose, nenuilstamas "buržuazinės tikrovės demaskavimas". Vertimuose tai esminė pasirinkimo premisa. Ir kritikas V. Oskockis galvoja taip pat: "socialistinė tikrovė leido rašytojui giliau suvokti socialines ir klasines permainas". Kyla klausimas, ar šis kritikas skaitė laisvojo pasaulio autorius, kur tos temos ir jų vaizdavimas senesnis už "socialistinės tikrovės" valstybę?

Kalbėjo ir daugiau kritiku. Armenas E. Tapčianas, kazachas A. Alimšanos, ukrainietis L. Novičenka. Laidė patabas J. Gringeras, V. Kosolapovas, R. Kazakova, O. Šestinskis...

Visų jų pareiškimų pagrindinis motyvas buvo direktivos skelbimas: rašytojas privalas eiti koja kojon su sovietinės buities evoliucija. Jokių ideologinių ieškojimų. Jokių abejonių būtimi. Jokios dvejonės dėl kelio į komunizmą. Iš mus pasiekusios medžiagos nematyti, kad šio pokalbio proga bet kuris kritikų pasirūpintų pateikti nors ir kukliausios apimties apžvalgą, essay, studijėlę. Pokalbis vyko fragmentinių pareiškimų būdu. Tvirtinimuose nebuvo konkretybių. Nuokrypų nuodėmės vis krito ant kalbėtojų liežuvių. Gal būtų tai ir buvo būdas priversti lietuvių susigaudyti nedasakymuose, skaityti tarp eilučių?

Mykolas Sluckis, sukakęs 45 ir peržengęs į vyresniąją kartą, ne lietuvių tautybės, bet lietuviškai rašęs prozininkas, gal būtų etniškai sustoja atčiausiai 'internacionalizmo' pozicijai. Jis nepalyginamai versatylesnis už savo kolegas lietuvių siužetinė medžiaga ir personažais. Jo pareiškimas buvo, gal būtų, vienintėlis, kuris artėja prie mums įprasto standarto.

Jo pareiškimas buvo gana lyriškas, atidengias kūrybiškojo proceso subtilumus. M. Sluckis netgi mėgino įtaigoti, kad "socialistinio humanizmo koncepcija neatpalaiduojanti nuo savarankaus mąstymo". Kokia tai mums neabejotina aksioma! Kokia ji drąsi pajungto, orwellinio mąstymo karalijoje! Tvirtinimas nuskambėjo ir, atrodo, nesulaukė replikos. Tvirtinimas apie 'savarankų mas tymą' nuskambėjo savotišku 'solženicinišku' akibrokštu bendrai pokalbio tendencijai pajungti rašytoja visapusiškai, beapeliacinei "socialistinės doktrinos dogmai". 'Sa-

varankiško mąstymo' praktika sovietinėje tikrovėje, aišku, dangiški migdolai.

Nejaukus ir brutalus buvo poeto Algimanto Baltakio (Pergalės redaktorius), pareiškimas. Jis buvo jauniausias iš svečių, 43 metų vyras, ilgai mėtomas ir vėlytas po įvairias redakcijas, pagaliau atsistojęs ant kojų 'bepriekaištingo' lyriko pozicijose. Matyt, jam buvo pavesta apraminti maskvines rašytojiškas viršūnes ir įtikinti, kad Vilnius stovi komunizmo statybos sargyboje. A. Baltakis atsakė į poetinio 'estetizavimo' priekaištus. Jis užtikrino, kad "griežtos principingos kritikos susilaukė prieš kelerius metus išėjusios T. Venclovos, S. Gedos, J. Juškaitio ir V. Skripkos knygos, kuriose pasireiškė estetizavimo, užsisklendimo tendencijos... Mes bandėm ieškoti priežasčių, dėl kurių dalis jaunimo išvengė mūsų idėjų itakos... jaunoji karta neišėjo tokios (Revoliucinės) gyvenimo mokyklos. Ji klaidingai suvokė kūrybinę laisvę".

Po tokio šiurpaus savo kolegų poetų vardų tasmų pokalbyje, po tokio gogoliškai 'deržimordiško' sovietinės lietuvių literatūros gynimo, nenuostabu, kad A.

Baltakis taip baigė savo pareiškimą: "Mūsų partinė organizacija ... ir ateityje tvirtai stovės mūsų literatūros principų sargyboje -- partiškumo ir liaudiškumo sargyboje".

Ir dabar matome, kad drąsus, drastiškas šio rašinio pavadinimas 'prievartavimas literatūroje' arba 'literatūros prievartavimas' nėra šiaip sau, efektui, iš piršto išlaužtas pokštas. Visos pokalbio temos, pareiškimų tendencija, priekaištų konkretumas (L. Ozerovas) ir pasiteisinimų (A. Bieliauskas) atsargumas, ir užtikrinimų drąsa (A. Baltakis) sandariai grindžia šio rašinio bazę.

Šiame pokalbyje (Metodo požiūriu) buvo didelis skubotumas, plano stoka kenkė diskusijų logikai, labai pasigendame būtinu konkretumo. Kalbėtojai, ad hoc, švais tėsi speilių fragmentais stengėsi tapti didelio ideologinio ruporo operatoriais. Gal tai buvo savotiškas iš visų minčių ir atminties dar neišgaravusių revizijinės M. Suslovo kelionės motyvų ataskambiai. Pasaulis itaria, kad M. Suslovo vizitas Vilniun kainavo A. Sniečkui gyvybę. Ir šis tad pokalbis, lyg senamadiškos farmacijos receptas: karti piliulė įvyniota į pasaldintą apdarą.

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

SKIRPSTAS

Svetur mūsų tautinę gyvybę itin palaiko savi papročiai. Bet ar daug jų turime? Ir ar nuoširdžiai jų laikomės? Be to, svetimoji aplinkoj jie greitai apsinėša negeistinom dulkėm, iškrypsta į kreivas vėžes. Todėl būtina vis žiūrėti, kad lietuviški papročiai tikrai dar šviestų iš tėvynės atsineštais žiburiais ir šildytų širdis tautinės ugnies gaivumu. O jei jie apželia piktožolėm ir niekas nebando išravėti -- tie papročiai belieka tik vardu lietuviški, bet jų turinys tampa mišriai sujauktas. Pvz. neseniai praleidome Kalėdas. Ju papročius mums reikia naujai kurti ir ryškintis, nes Lietuvoje visa buvo kitaip. Ten tuo metu būdavo baigiami darbai, darbininkai atsiėmė atlygį ir padėką išeina atostogų, paskiau dairosi naujos vietos. O dabar miestuose kitokios sąlygos buities eigoje. Net religijoje -- ten turėjome garsias Bernekų mišias (anksti keltis, rogėmis čiažti, linksmas giesmes giedoti, grįžus apščiai pasivalgyti). O anglosaksų tradicija to mišijų principo nepabrėžia, net ir giesmė Tyliąją naktį -- tarsi tėra mitinės romantikos liekana, kai viską apgožė daiktinės prekybos ir medžiaginių puikumų tvanas. Veltui dar vieniši balsai šūktelia: gražinkime Kalėdoms Kristų!

• Tačiau mes Kalėdų - N. Metų tarpsniu turime tikrą savą šventę: Kūčias! Didžiai prasmingų tradicijų ir jautriai krikščioniška šventė. Susirinkti visiems šeimos nariams prie bendro tėvų stalo, net nesantiems ar mirusiems pakiekama vieta... Seima yra pagrindinė lastelė, nuo kurios prasideda asmens dvasinis išaugimas ir iškopimas į plačią visuomenę. Net individuali žmogaus laimė, džiaugsmas ir pasitenkinimai -- dažniausiai suklesti šeimoje. Be šeimos šilumos asmuo yra vienišas, tarsi nepilnas, ko trūksta. Ypač svetur mums tas šeimos glaudumas neša dvasinę sveikatą ir palaiko jėgas. Tik ta šeimos idėja Kūčiose išplėstina į visą lietuvių bendriją -- ši idėja puoselėtina ir paremtina savais papročiais.

• Gražiai ir gausiai atšventėme Tautos šventę. Susitelkę draugėn prisiminėme mielą tėvynę ir vieningu balsu šūktelėjome pasauliui: kovokime dėl tautų laisvės! Vasario 16 tikrai praeina iškilmingai ir turiningai. Tačiau, atrodo, per greit mes tą iškilmę pamirštame. Lyg nusivilkę šalin šventišką drabužį, kabiname jį tamsiam spintos kampe, kad jis tūnotų ten užmirštas ligi kitų metų Vasario 16. O turėtų būti gilesnis pajautimas. Tautos šventės nuotaikos turėtų mus pripildyti kupinai tautine gaiva, kuri pulsuotų dar mummy kasdien ištisus metus: teiktų kilnaus turinio pokalbiams, aukos idealizmu nuspalvintų mūsų darbus ir ypač organizacinę veiklą. Nepriklausomybės idealo akivaizdoje mes turime įgauti naujų polėkių savo kasdienei buičiai, širdys turi atsiverti naujais gerio šaltiniais ir pažadais, būtent: visus ateinančius metus elgsimės kilniau ir dirbsime tvarkingiau, tarpusavy santykingai broliskiau, o nesantaikų ir kivirčių šaknis galutinai išsaves išrausime! Po Vasario 16 privalome dar ilgai būti kaip po dorai atliktos išpažinties, t.y. praskaidrėje visa savo žmogiška dvasia.

Tėv. Žib. redaktorius kun. Pr. G. vedamajame pirmu žodžiu taip pabrėžia: "Kas krikščioniui Prisiškelimas, tas lietuviui -- Vasario 16. Jei Velykos yra Kristaus Prisiškelimo šventė, tai Vasario 16 -- Lietuvos prisikėlimo diena". Todėl po Tautos šventės neišgesinkime per greitai savyje Lietuvos prisikėlimo dvasią, o pratęskime idealistines nuotaikas -- ypač tikėjimą tautos ateitimi ir savo aukos bei darbo vieningą ryžtingumą. Tėbūna Vasario 16 tradicija: ne tą vieną dieną ar mėnesį švęsti, bet -- nuskaidrinti savo mintis, žygius, žodžius ištisiems metams...

VERKIANTI PROBLEMA

AGA

Nenoriu sakyti, kad mes esame neturtingi; negalėčiau girtis jog esame turtingi, bet mano žmona ir dukterė neturi, tikrai verkiant neturi kuo apsirengti. Dabar jau prie jų verktinos padėties prisidėjo ir sūnus. Jam 16 metų. Jie visi trys, galima sakyti, yra beveik nuogi.

Vieną dieną geri, seni draugai pakvietė mus į 'Barbeque'. Manau žinote, jog tokie pobūviai visuomet įvelia žmones į garderobines problemas. Pirmoji susijaudino mano žmona.

— Ką aš apsiliksiu? — Sunkiai atsiduso moteriškė. — Verkiant neturiu nieko tinkamo.

Nesusipratau iš anksto prikasti liežuvį ir išsižiojau: — Užsidėk savo žalią kostiumėlį. Jis tau gražiai tinka.

— Ar tau galvoj negerai? — išsigando žmona. — Senas, prieš tris metus pirkta. O! Neturiu, visai neturiu. Galėčiau dėtis tą sijoną iš lo-pu, bet neturiu bliūzės. Su čigoniška suknele dar šalta. Vienintėlis, ką dar galiu dėtis; tai kelnės ir mano indiš-ką palaidinukę iš sūrmaišio medžiagos.

— Mama! — Lyg skęsdama sušuko dukterė iš savo kambario. — Aš savo 'jeans' negaliu sutvarkyti. Kaip neprosiju tas raukšles, jos vistiek išsitiesia. Ką dabar darysiu? Negaliu eiti su naujom 'jeans'.

— Paimk 'White King' chloro ir išplauk. Bus iš karto dėmės ir raukšlės — pataria motina.

— Jau nebėra laiko. Imsiu tas senas. Užpakaly tą suplyšimą surišiu su špagatu arba su špilka susegsiu.

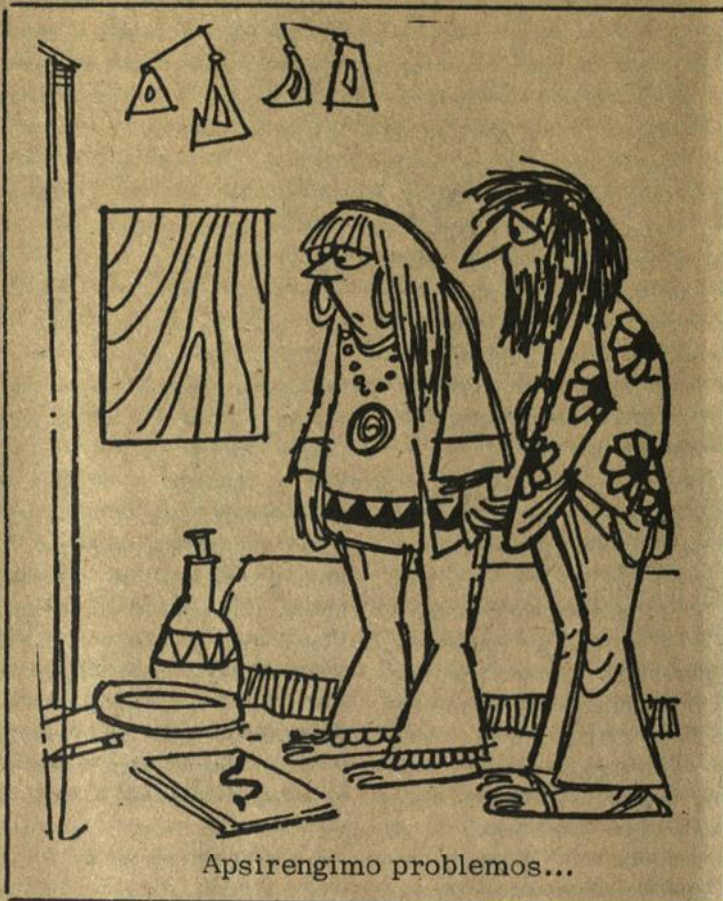
Dukterė pamažu susitvarkė ir atėjo pasirodyti.

— Kodėl kelnų blauzdos atspure? — Vėl neprikan-

du liežuvio.

— Taip reikia — atsakė dukterė, lyg būčiau vaikas, kuriam su kantrybe reikia ką

tais nereikia puošti. Jeigu pasiskolinai, tai kuo greičiau atiduok tam Brahmsui jo puloverį.

Apsirengimo problemos...

nors aiškinti. — Visos mergaitės mano klasėje nešioja atspurusias 'jeans'. Iškerpa skyles ir paskui suriša. Dabar tokia mada.

— Ką ant viršaus dėsi? — klausia motina. — Ar tą T-shirt su bezdžionėmis ant krūtinės?

— Ne. Dėsiuos savo indišką palaidinukę ir amuletą-kaukuolę su dramblio iltim.

— Užsidėk 'Brahmso' puloverį — pataria motina.

— Bet, mama! Jis jau dviejų metų senumo. — Nusigando dukterė. — Ar tu nori, kad mane visi išjuokytų?

— Gerai ir darai — sakau dukteriai. — Svetimais daik-

žmona su dukteria ima balsiai juoktis. Man jos nėsako, ko joms taip linksma. Pradėjau autis batus ir nutariau nebesikišti į moterų problemas. Atėjo sūnus.

— Tėte, ar negalėtum paskolinti man savo odinį švarką? Mano toks baisiai bauriai naujas ir nebėra laiko i cementinį grindinį patrinti, kad atrodytu, kaip motociklisto.

— Su duonrikiu peiliu pagrandyk ir įtepk alyvos su truputį benzino — pataria sesuo. — Atrodysi ir kvepėsi, kaip 'Black Angel'.

— Ką tu čia apsilvilkęs? — klausiu nustebejęs.

— Čia mano indiška palaidinukė — sako sūnus. — Lietuviškai vadinasi... turbūt 'rubaskė' arba 'smock'. Nežinau, 'anyway'. Mama visus marškinius išplovė. Juk nevaikščiosiu, kaip idijotas su išplautais marškiniais?

Tame tarpe išgirdau žmogų prašant dukters paskolinti amuletą.

— Aš tau duosiu savo perlus ar gintarinius karolius — siūlo dukteriai.

— Ačiū labai! — ironiškai atkerta dukterė. — Viską galiu duoti, tik ne amuletą. Mama, tu gali pasidaryti savo amuletą. Paimk savo ilgą batų šniuruką ir tėtės sporto medali. Dabar daug tokių.

— Ar mes kokia hindusų kasta, kad jūs visi einate su indiškom palaidinukėmis ir amuletais? — klausiu nebeįskentęs.

Po trumpo šeimos pasikalbėjimo pasirodė, jog jie visi trys reiškė pretenzijas į vieną ir tą pačią palaidinukę. Pirmoji savo teisiu atsisakė žmona. Vaikų derybos užtruko ilgiau, bet laimėjo dukterė.

tė. Brolis nusiviliko, o sesuo užsilvijo indiška, iš sūrmaišio medžiagos palaidinukę ir užsidėjus kaukuolės amuletą nuėjo daryti sau veido.

Sūnus užsidėjo mano žvejyboj naudojamus, neprosytus marškinius, ant viršaus kažką spalvingai margo be rankovių ir mano nutrintą odinę kurtkę, kurią vilkėdamas uoste krovinius tarpau.

Žmona jokių būdu nenori apsijuokti, todėl paėmus matų ilgą šniurėlį, maždaug apinasrio ilgumo ir prisirišo mano seną medali. Apsivilko mano seną megstinį, ant viršaus užsidėjo sūnaus marškinius (išplautus), rankoves atraitė, kad megstinio rankovės išliktų ir dukters naujas 'jeans'. Be raukšlių, žinoma, nes nebėra laiko dirbtinam raukšlėjimui.

Aš vienas, su megstinium, nesuplyšusiu ir nesuglamžytu. Su šėsiu ar septynių metų senumo kelnėmis ir be jokio amuleto. Nežinau net, kaip jaustis; nes netinku nei i maharadžas, nei i čigonų batorovadus. Matau. Pats dabar matau, jog mes verkiant neturime kuo tinkamai apsirengti.

Kad nelikčiau nemoderniškas, reikės nusipirkti turguje sūrmaišinį stuomenį ir pasiūti palaidinukę. Kelnų senų turiu. Amuletą? Mačiau aną dieną pas sūnų atėjo toks barzdočius kaulą po kaklu pasirišęs. Aš manau, kad mūsų Margis man paskolins amuletui kaulą. Jis juos slepia žemėse prie incineratoriaus. Jis labai švariai juos apčiulpia, net ir politūros nereiktų. Reikės pakalbėti su Margiu. Dėl šventos namų ramybės ir šeimos garbės.

MAINTENANCE MECHANIC NEED A CHANGE?

OWENS CORNING FIBERGLAS has a continuing need for maintenance mechanics with general plant maintenance experience in a heavy manufacturing environment. Our team of over 50 maintenance mechanics perform preventive maintenance and repair on such systems, equipment as air power systems, belt and chain conveyors, variable speed bearings, drives, hydraulics, and transmissions. If you have experience in these areas, can read blueprints, arc weld, cut and burn, you are probably the man for the job. This may be the change you are looking for. Apply in person to Employment Office or call, 964-9814 to arrange an interview.

We are an Equal Opportunity Employer

OWENS CORNING FIBERGLAS
7000 McLarin Rd.
Fairburn, Ga.

(14-23)

WELDERS & FITTERS Who Are Presently MISEMLOYED

We are a small (locally) shop. (Large internationally). Looking for good men with Mig & Arc experience, who want to better themselves. First and 2nd shifts to START NOW.

We offer to the right individuals

- Excellent hourly rates
- With excellent shift premium
- Paid hosp. & insurance
- 9 paid holidays
- Free uniforms & tools
- Attendance bonus
- Excellent vacation program
- Safety shoe allowance

All inquiries are held confidential! Evenings and Saturday by appointment.

I would like the chance to discuss YOUR future. With DEMAG,
216-248-7990

(18-20)

MAINTENANCE

Positions available for experienced maintenance people in electricity and general plant maintenance.

ALSO JOURNEYMEN TOOL & DIE MAKERS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Also apprentices accepted.

Industrial Electronic Rubber Co.
8589 Darrow Rd.
Twinsburg, Ohio 44087

(18-22)

SCRANTONO LIETUVIAI GRAŽIAI PAMINĖJO VASARIO 16

Kiek kitaip paminėti mums brangią šventę Scrantone ryžosi keletas šeimų. Tai beveik visi naujųjų ateivių susitarėliai. Turime dar gana daug senųjų ateivių, bet ilgą laiką šventės, kokią įsivaizduojam Vasario 16-ją nebuvo bandoma švęsti. Prieš keletą metų dar susimėsavo šv. Juozapo parapijos salėje, bet ir tai kažin kaip nupliko.

Praejusių metų Vasario 16 buvo gan originaliai paminėta LB apylinkės rūpesčiu. Mokyklinis jaunimas gražiai pasirodė. Ypač gražiai pasirodė Irena Šimkutė, kaip sakoma, sugriaudama Lietuvos mažumo mitą, kai ji išvardijo net du kartu už Lietuvą mažesnę New Jersey, tris kartus mažesnę teritoriją surado net kelias Amerikos valstijas.

Šiemet kelios šeimos priklausančios LB apylinkei (ir beveik sudarydamos visą apylinkės narių skaičių) tai Petrauskų, Šimkų dvi šeimos, Narbutų ir Dovydenų šeimos ryžosi kitaip paminėti Vasario 16-tą. Viso labo vos keliolika asmenų, metėsi i gana plačius užsimojimus: susisiekti su Scrantono ir apylinkių įžymiausiu angliška spauda. Buvo laukiama kokių nors parėmimų iš LB centro, bet iš ten plaukė vienas po kito tik labai gudrus aplinkraščiai. Surinkus medžiagos, ypač pasitaravo 'Lithuania 700 Years', prof. Jonas Narbutas Scrantono universiteto profesorius, parašė 'The Scranton Time' apie religijos persekiojimą išsamų straipsnį, surištą su Vasario 16-tos minėjimu. L. Dovydenas patiekė medžiagos 'The Scranton Tribune', prašydamas paskirti vieną įžanginį straipsnį. Ta proga tenka pastebėti: 'The Scranton Time' yra vienas įtakingiausių rytinės Pensilvanijos dienraščių, laimėjęs Pulitzer premiją. 'The Scranton Tribune' yra vienas seniausių Pensilvanijos dienraščių (113 metų). Pats vyr. redaktorius parašė įžanginį 'Lithuanians Remember'. Tenka manyti, kad tokių straipsnių ne taip dažnai parašo. Čia patiekam vertimą:

Plačioj apylinkėj lietuvų bendruomenė šį savaitgalį apvaikščiojo karčiai saldų plačiareikšmį minėjimą. Šeštadienį buvo (rašyta vasario 17) 56-sios sukak-tuvės Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo įvykis gili-os reikšmės lietuviams ir visiems laisvę mylintiems žmonėms. Graudu, tačiau, kad Vasario 16-sios džiaugsmas ir nepriklausomybės metai neilgai tvėrė. Kiek

mažiau negu 22 metais po paskelbimo sovietų armija išiveržė i Lietuvą prievartos galia ir sugriovė nepriklausomybę, paversdama Lietuvą tai, ką mes dabar vadinam Pavergtosios Tautos. Lietuvos istorija siekia giliau laiko gilumon, negu 1918 metai. Lietuvos karalija buvo įkurta kiek vėliau po 1200 metų, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Mindaugo, kuris sujungė gentis ir įvedė krikščionybę. Galim tarti, kad lietuvių krikščionybės priėmimas buvo uoliai patvarus.

Nežiūrint sovietinio bedieviško komunizmo, Lietuva atsispiria sovietų užmačioms — sugriauti tikėjimą ir lietuvių rezistenciją savo kokybe privertė sovietus susilaikyti nuo fizinių antpuolių, charakteringų Stalino erai. Dabartinės, brutalios atakos yra mažiau pastebimos, tačiau atkakliai nuolatinės, ir religijos mokymas yra skaitomas baudžiamu nusikaltimu.

Galvoti apie Lietuvą — tai prisiminti gerus, tvirtus žmones, pasiaukojusius aukštiesiems idealams ir paveldėjusius išdidžią ir turtingą kultūrą. Lietuviai patyrė beveik trijų dešimtmečių, nuo II-jo karo, sunkų pavergimą, kuris buvo rūsčiai žiaurus, ir lietuviai patvarūs ir aktakliai drąsūs, gindami ir saugodami pagrindinius principus. Tai yra maldausias linkėjimas padorių žmonių visur, kad Lietuva prisikeltų aukščiau jos prispaudėjų ir turės būti nauja Nepriklausomybės diena, žmonėms tvirtiems dvasioje ir užsitarnaujantiems paramos nuo laisvojo žmogaus, kur tik yra galimybė tai suteikti.

Redakcija, teko girdėti, gavo padėkų raštą, telefonu. Sutiktiems lietuviams buvo malonu išgirsti iš amerikiečių užuojautos, linkėjimų Lietuvai ir lietuviams greitai sulaukti laisvės tėvų žemėje.

Scrantoniškis

MILL WRIGHT

(DAVENPORT LOCATION) Millwright wanted for grain elevator in Davenport, Iowa. Should have all around maintenance experience, including:

Welding
Heavy Sheet Metal Fabrication
Some Electrical Knowledge
Good fringe benefits
International Company
Apply, call or send resume to:
Mr. Dick Koenig
INTERNATIONAL MULTIFOODS
803 E. River Drive
Davenport, Iowa
319-323-0440
An Equal Opportunity Employer (19-21)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką

Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue

Chicago, Ill. 60601

Tarybų Lietuvos rašytojų grupė prie „Maskvos“ viešbučio.

N. Kočnevo nuotraukos

KŪRYBA IR MOKSLAS

LOS ANGELES MIESTE

DIRVOS 1973 METŲ NOVELĖS KONKURSO LAUREATĖS PETRONĖLĖS ORINTAITĖS PAGERBIMAS IR PREMIJOS ĮTEIKIMAS

MENINĖ PROGRAMĄ ATLIEKA SOLISTĖ JANINA ČEKANAUSKIENĖ, KOMPOZITORĖ G. GUDAUSKIENĖ, AKTORĖ NELĖ APEIKIENĖ.

Laureatė rašytoja
Petronėlė Orintaitė

Kovo 24 d. 3 val. p.p. sekmadienį, Lietuvos Tautinių Namų salėje įvyks iškilmingas premijos įteikimas 1973 metų Dirvos novelės konkurso laimėtojai rašytojai Petronėlei Orintaitėi. Iškilmes rengia Los Angeles Lietuvos Tautinės Sąjungos skyrius. Visuomenė, mūsų literatūros mėgėjai, rašytojos gerbėjai maloniai kviečiami iškilinėse dalyvauti.

Premija buvo paskirta gruodžio 9 d. Clevelande sukvistos konkurso jūry komisijos, kurią sudarė Balys Auginas, Algis Garliauskas ir Aleksas Laikūnas. Konkurso buvo pasiūlyta 18 novelių. Vienbalsiai išrinkta novelė 'Gaudvytis', autorizuota slapyvardžiu 'Vinkšnupė'. Dirvos redaktorius V. Gedgaudas jūry komisijai įteikė iš redakcijos seife laikomų slapyvardžių vokiškų 'Vinkšnupės' pasirašytą. Paaikškėjo: premiją laimėjo rašytoja ir poetė Petronėlė Orintaitė.

Žinoma rašytoja P. Orintaitė, 1926 pradėjusi rašyti eilėraščių, išleido šias knygas: 'Vingių vingiais', 'Iš sostinės', 'Paslėpta žaizda', 'Daubiškės inteligentai', 'Dirvonų dukterims', 'Jurgučio pieva', 'Marti iš miesto', 'Sulūnys sodyboje', 'Vilgailė', 'Grozė vylės meilė', 'Tafilė nuo Kražantės', 'Ką laumės lėmė', 'Liepalotų medynuose'. Knygas jaunimui ji pasirašo Balės Vaivorytės slapyvardžiu. Laureatė kilusi iš Liepalotų km. Būblelių vlsč. Šakių apskr. Baigusi Vilkauskio Žiburio gimnaziją, studijavo humanitarinius mokslus Lietuvos Universitete, kurį baigė 1929 metais. Mokytojavo Lietuvos gimnazijose. Ji daug rašė periodikoje, reikišėsi publicistikoje literatūrinėmis temomis. Jos kūrinių išversta į lenkų, latvių, švedų, vokiečių ir anglų kalbas.

Pažymėtinas Dirvos novelės premijos nuolatinis mecenatas Simas Kašėlionis. 1963 metais jis įsteigė prie

Dirvos nuolatinę novelės premiją, skirtingą konkurso būdą, pavesdamas redakcijai kviesti jūry komisijas. Palaipsniui premijos dydis pakilo nuo 150 dolerių iki dabartinio – 500 dolerių! Ši premija prilygsta solidaus amerikiečio leidinio noveliniam honorarui. Per 10 metų vyksta Dirvos novelių konkursai, kurių permanentinis mecenatas yra (kaip anksčiau Dirvoje rašyta) "stebuklingas dūkas" Simas Kašėlionis. Pabrėžtinas jo idealizmas, talka literatūriniam gyvenimui, didelė domėjimosi literatūra propaganda konkurais ir novelės žanro ugdymas specialiais, novelei skirtais konkursais. Mūsų materialistiniame amžiuje mecenatas yra įrodymas, kad esama asmenybių, kurie šviečia idealistiniais nuopelnais. Simas Kašėlionis gyvena Chicagoje. Prieš kiek metų Simas Kašėlionis buvo atvykęs į Los Angeles, asmeniškai įteikti premijas novelės konkurso laimėtojams rašytojams Jurgiui Gliaudai ir Andriui Mironui.

Apie premijuotąją novelę 'Gaudvytis' kalbės trigubas Dirvos novelės konkurso laureatas rašytojas Jurgis Gliuda. Prelegentas apžvelgs šios premijuotos novelės literatūrinius, psichologinius bei socialinius aspektus.

Rašytojas Jurgis
Gliuda kalbės apie
premijuotąją novelę.

Premijos mecenatas
Simas Kašėlionis

Laureatės Petronėlės Orintaitės žodis gali atskleisti įdomių rašytojos minčių, novelės kūrybos paslapčių, rašymo detalių, požiūri į literatūrą.

Sol. J. Čekanauskienė

Iškilnių meninėje dalyje pasirodys dainininkė solistė Janina Čekanauskienė, plačiau žinoma savo gastroliomis, o losangeliečių ypač mėgiama dainininkė. Jos repertuare suskambės ir visiškai naujų kompozicijų.

Premiją laureatei įteiks žinomas visuomeninės bei kultūrinės veiklos gaivintojas, centrinių lietuvių bendruomenės organų narys, Los Angeles Lietuvos tautinės sąjungos vadovaujantis pareigūnas Antanas Mažeika. Premija 500 dolerių.

Po iškilnių vaisės ir 'pasizmonėjimas'.

Susikaupimo momentas prie žuvusiems pagerbti paminklo Kr. Donelaičio mokyklų Vasario 16 minėjime. Iš kairės: V. Šerelytė, J. Giečiūtė, V. Venckutė, J. Ramanauskaitė ir D. Kardokaitė.

V. Noreikos nuotrauka

IŠKILMINGA DIENA KR. DONELAIČIO LITUANISTINĖSE MOKYKLOSE

Vasario šešioliktoji buvo iškilmingai atšvęsta Kr. Donelaičio mokyklose. Tą dieną abiejų mokyklų mokiniai susirinko pasipuošę tautiniais rūbais ir paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 56-tąją atkūrimo sukaktį.

Minėjimas buvo atidarytas JAV ir Lietuvos himnais, o tada mokyklų vedėjas-direktorius J. Širka prabilo į mokinius ir pakvietė garbingus svečius – Tėviškės parapijos kleboną kun. A. Trakį ir LB Marquette parko Apylinkės pirm. J. Vaičiūną tarti žodį.

Minėjimo programai toliau vadovavo VIII kl. mokiniai Marija Andrijonaitė ir Algirdas Šilas. Programoje dalyvavo visi abiejų mokyklų mokiniai, bet ji užsitiesė tik vieną valandą.

Dalis VIII-sios kl. ir II-jo skyriaus mokinių, vadovaujant mokyto. I. Šerelienei, iškilmingai pagerbė žuvusiųjų už Lietuvos laisvę. Kanklėmis pritarė M. Donskytė, R. Pakštaitė, L. Slonskytė, R. Dapkutė, I. Prancevičiūtė. Kanklininkės paruošė mokyto. Emilija Pakštaitė.

Visi Aukštesniosios mokyklos mokiniai, vadovaujant mokyto. V. Gudausko, padainavo "Stoviu aš parimęs", "Anksti rytą kėliau", "O tėvyne, gintarine". Žemėnijos mokyklos mokiniai, kuriuos dainuoti moko mokyto. E. Pakštaitė, padainavo "Tau, sesute, puikios gėlės". II-jo sk. mokiniai vikriai pašoko "Kalvelį", o V-jo sk. mokiniai – "Jau nystės šoki". Šokius juos išmokė mokytojos R. Kleinaitytė ir A. Miglinaitė. Aukštesniosios mokyklos mokiniai, paruošti mokyto. I.

Smiliauskienės pašoko Malūną" (VII ir VIII kl.), o šeši aštuntokai puikiai pašoko "Oželį", kuris visiems labai patiko.

Kanklininkės dar pakankliavo "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", "Pasvarstyk, ante!" ir "Supinsiu dainužę". Visi V-jo sk. mokiniai kartu padeklamavo - atliko montažą "Lietuviais esame mes gimę". Juos paruošė mokyto. O. Jagėlienė.

IV-jo skyriaus I. Anta-

naitytė ir R. Stukaitė padeklamavo seną, seną V. Pietario eilėraščių "I Lietuvą", o VI-jo sk. mok. J. Patraitytė – B. Brazdžio "Dieve, saugok mus tėvynę".

Programos pabaigoje visi mokiniai padainavo Kr. Donelaičio mokyklų dainą "Mes su mokslu į rytojų". Programa buvo ypač graži, įdomi ir sklandžiai praėjo.

Monika Overlingaitė,

Kr. Donelaičio

Aukštesniosios i.Lt.

mokyklos VIII kl. mok.

NEW BRITAIN LIETUVIAI PAMINĖJO VASARIO 16

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 56-ąją sukaktį ALT New Britaino skyrius minėjo vasario 17 d. 10:30 val. Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje buvo pamaldos už komunistų sprespaudoje kenčiančius lietuvius ir Lietuvą. Pamaldose dalyvavo daug žmonių ir prieš pamaldoms prasidedant, buvo įneštos Amerikos ir Lietuvos tautinės vėliavos, kurias nešė tautiniais rūbais pasipuošę jaunuoliai, berniukai ir mergaitės. Tai diena pritaikintą pamokslą pasakė kun. Jonas Rikteraitis.

Antrą valandą po pietų 'Varpo' klubo patalpose buvo oficialioji ir meninė dalis. Minėjimą pradėjo Juozas Balčiūnas, tylos minutę pagerbiant pėrnai mirusį Matą Grimailą, ilgametį ALT darbuotoją. Paskui minėjimui pravedė pakvietė Juozą Raškį.

Įnešus Amerikos ir Lietuvos vėliavas, šv. Andriejaus parapijos choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus ir maldą už tėvynę. Po to buvo paprašytas klebonas kun. Edvardas Gradeckas sukalbėti Inokacija.

Labai šilta ir reikšminga kalbą pasakė miesto meras Stanley Pack. Jis pasakė, kad Lietuva, lyg ta jauna pavasario gėlė derlingoje Lietuvos žemėje, dar tik pradėjus augti, komunistų tankų buvo sutriuškinta, ir pasmaugta Lietuvos laisvė ir Nepriklausomybė. JAV kongreso atstovė All Graso minėjimą sveikino raštu ir linkėjo ištvermės kovoje už Lietuvos laisvę.

Klebonas kun. Edvardas Gradeckas buvo pagrindinis kalbėtojas. Jis savo gražioje lietuvių kalboje (jis čia gimęs ir augęs) prisiminė anuos dar 19 amžiaus laikus,

kada lietuviai taip pat buvo rusų carų smaugiami ir tremiami į Sibirą. Tačiau, kad ir sunkioje priespaudoje, atsirado mokyto: kaip Jonas Basanavičius, Vincas Kudirkas ir kiti, kuria paruošė lietuvius prie Lietuvos laisvės.

Meninėje dalyje pirmiausia J. Beinoriaus mokinių orkestras pagrojo lietuviškų melodijų pyne. Paskui buvo melodeklamacija: Irena Leiberytė padeklamavo Mai ronio Trakų pili, o muz. J. Beinorius palydėjo pianu. Tėviškėlę Budriūno ir Stovių aš parimęs, partizanų dainą, padainavo Ramunėlės mergaičių kvartetas. Po to Nemunėlį Bražinsko ir Tu prisimink, iš Lietuvos, padainavo 'Svajonės' moterų sekstetas. O pirmyn į kovą, A. Aleksio, pagrojo Instrumentalistų Trio. Gi pabaigai šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras, diriguojamas J. Beinoriaus, gražiai padainavo šias dainas: Šiaurės pašvaistė – St. So-deikos, Kur lygūs laukai – Tallat Kelpšos ir Dainavos maršas – J. Stankūno. Minėjimo pabaigai buvo sugiedota Marija, Marija.

Minėjimo metu perskaityta Gubernatoriaus T. Meskill proklamacija. Ją perskaitė Irena Leiberytė.

Laisvinimo reikalams surinkta aukų 556 doleriai. Minėjimas praėjo gana sklandžiai ir darbingai.

Jonas Bernotas

**DIRVOS NOVELĖS 1973 M. KONKURSO
PREMIJOS ĮTEIKIMAS LAUREATEI
PETRONĖLEI ORINTAITEI
ĮVYKS Š.M. KOVO 24 D., SEKMADIENĮ,
3 VAL. P.P. LOS ANGELES LIETUVIŲ
TAUTINIUOSE NAMUOSE**

TURRET LATHE
OPERATORS
Call Mr. Stan Ubick —
216-391-2626
PAL-VIN MACHINE &
MFG. CO.
1419 E. 40th
An Equal Opportunity Employer
(18,20)

Baigė mokslą

Vladas Pauža, Jr.

Vasario 21 d. Henry Ford aukštesniąją mokyklą baigė kaip vienas iš geriausių mokinių, Vladas Pauža, sūnus dr. Eugenijos Gurskytės-Paužienės ir mokytojo, visuomenininko Vlado Paužos.

Iškilmingo akto metu, kaip iškilniausiąjį sportininką futbole ir plaukime, pasveikino mokyklos vadovybė ir įteikė jam statulą, kurios auksinėje lentelėje įrašytas jo pavardė ir nuopelnai sporte. Taip pat gavo du mokyklos sveikinimus raštu: kaip iškilniausią sportininką ir geriausią pažymiais išlaikęs egzaminus gauti Michigano valstijos stipendiją. Ki-

LB Detroito apylinkės lietuistinės mokyklos tėvų komitetas suruošęs mokyklai paremti balių. Iš kairės: Vacius Lelis, Danutė Jankienė, Vanda Šepetienė, Stasys Erlingis, Zuzana Skiotienė ir pirm. Juozas Orentas.

tame rašte pažymima, kad jis įeina aukščiausio studentų kategorijon.

Vladas Pauža visą laiką buvo aktyvus sportininkas. Paskutiniuosius dvejus metus buvo plaukimo kapitonas. Dėl labai gerų mokymosi ir sportavimo rezultatų yra gavęs daug garbės pažymėjimų ir trofėjų.

1972 m. vietos aukštesniųjų mokyklų plaukimo varžybose laimėjo antrą vietą.

1974 m. sausio 11 d., kaip rašė Detroit News, Vladas plaukimo varžybose laimėjo dvi pirmąsias vietas: 100 ir 200 metrų.

Fordo aukštesniosios mokyklos svetimų kalbų departamentas dėl labai gero lo-

tytų kalbos mokymosi, 1973 m. sausio 22 d. apdovanojo garbės pažymėjimu. Vladas Pauža visą laiką grojo klarnetu mokyklos pučiamųjų instrumentų orkestre. Dėl to nenuostabu, kad jo kambario sienas puošia daugybė garbės pažymėjimų, o lentynas – statulos.

Vladas, tur būt ir tėva peraugęs. Gražaus sudėjimo ir 6 pėdų atletas.

Studijuos Alma Universitete, ten kur ir jo brolis Antanas studijuoja jau antus metus matematiką ir atletiką. Linkime Vladui ir toliau sėkmingai kilti moksle ir sporte. Gabių žmonių ir ypač lietuvių mums labai reikia.

Antanas Grinius

VASARIO 16 ELIZABETHE

Vasario 17 d. Elizabeth, N.J. apylinkės lietuviai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 56-tą sukaktį. Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldas atlaikė ir pritaikintą pamokslą pasakė kun. J. Pragulbickas. Pamaldų metu giedojo varg. V. Ma-

maičio vadovaujamas choras ir solistė O. Zubavičienė.

Po pamaldų Lietuvių Laisvės Salėje buvo iškilmingas paminėjimas, kurį pravedė Lietuvių Bendruomenės Elizabeth Apylinkės V-bos pirmininkas Julius Vebaitis. Šventei pritaikina ilgą ir turiningą kalbą pasakė A. Masionis. Meninę dalį išpildė šeštadieninė Mokykla, Birutės Vaičiūnaitės vadovaujama lietuvių jaunimo šokėjų grupė 'Liepsna' ir solistė Irena Stankūnaitė - Silva, akompanuojant muzikui Juozui Stankūnui. Eilėraščius deklamavo šeštadieninės Mokyklos mokiniai Asta Kvedaraitė ir Giedrius Ambrozaitis. Giedrius pasireiškė kaip labai talentingas deklamatorius. 'Liepsnos' šokėjai gražiai atliktais šokiais labai pajvairino programą. Be to, jei suaukoko 15 dol. Lietuvos laisvinimo reikalui. G. Matonienės ir A. Liobio vadovaujami skautės ir skautai organizuoti dalyvavo ir asistavo vėliavoms.

Susirinkusieji atjauniančiai ir dosniai suaukoko Lietuvos laisvinimo reikalams.

Atskaičius išlaidas, aukotojų pageidavimu aukos paskirstytos sekančiai: Lietuvių Bendruomenei \$499.50; ALT'ui 185.50; VLIK'ui \$159.00; BALF'ui \$25.00; Vilties d-jai \$10.00.

Valdyba

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Detroito Baltijos tunto tuntininkas Leopoldas Heiningas riša skautininko kaklaraištį Antanui Paškui Baltijos ir Gabijos tuntų iškilmingoje sueigoje vasario 24 d.

J. Urbono nuotrauka

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO
NĖS NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6 1/4% — 1 yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

15-KOS DIENŲ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

vyksta: gegužės 15 rugpjūčio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2
ir
gruodžio 20

KAINA nuo \$751.00

Visos grupės lankysis Leningrade, Vilniuje, Rygoje, Helsinkyje; išskyrus, birželio ir liepos grupes, kurios lankys Taliną, Vilnių, Helsinkį.

Vykstantiems iš Chicagos — 112.00
Detroito — 74.00
Clevelando — 78.00 daugiau.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

PROJECT ENGINEER

Responsibility will include all phases of design and project work in a medium-size hose plant. We are particularly interested in a person who has a mechanical background in hose manufacturing machinery.

Starting salary commensurate with background and experience. Excellent benefit program.

Send detailed confidential resume, including salary requirements to:

Mr. John M. Kruzel
AEROQUIP CORP.

Republic Rubber Div.

1410 Albert St., Youngstown, Ohio 44501

An Equal Opportunity Employer

(18-19)

DABAR KAIP TIK LAIKAS SIŪSTI
DOVANAS VELYKOMS

savo giminėms Lietuvoje ir USSR.

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS.

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

Nauji Automobilių Modeliai:

ZHIGULI VAZ-2101
ZHIGULI VAZ-2102 Station Wagon
ZHIGULI VAZ-2103 Naujas Modelis
MOSKVICH 408-IE
MOSKVICH 412-IE
MOSKVICH — Station Wagons — 426,427
ZAPOROZHETS ZAZ-968

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANINIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos šūsitaramą su VNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St.
Philadelphia, Pa. 19106

Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madison Ave.,
New York, N. Y. 10022

Package Express & Travel Agency, Inc., 1776 Broadway,
New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS IKI 5 VAL.

PETKUS
LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PAMINĖSIME JURGĮ BALTRUŠAITĮ

Kovo 17 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių namuose paminėsime Jurgį Baltrušaitį, apie kurį kalbės prof. Br. Vaškelis.

Jurgis Baltrušaitis buvo talentingas poetas, Lietuvai didžiai nusipelnęs diplomatas ir įdomi asmenybė. Bet svetimieji jį geriau pažino, negu patys lietuviai. Dabar, jo 100 m. gimimo sukakties proga, galėsime arčiau susipažinti iš labai autoritetingo šaltinio.

Prof. Br. Vaškelis savo doktorato disertacijai Baltrušaičio tema surinko žinių iš daugybės originalių šaltinių. Jis kalbės mums tema: "Poeto Jurgio Baltrušaičio asmens bruožai".

Tikime, kad Clevelando ir apylinkių lietuviai gausiai susirinks prasmingai praleisti vakarą su bičiuliais prie kavos puodelio, susipa-

Kas norėtų parduoti dėvėtus tautinius moteriškus rūbus, skambinkite 943-5368.

Clevelando lietuvių pensininkų klubas, gausus savo aktyviais nariais, dažnai susirenka vakarones apsvastyti socialinius pensininkų reikalus, neužmirštant ir kultūrinių reikalų. Tai vienas gyviausių klubų Clevelande. Nuotraukoje dalis klubo narių vienos vakaronės metu.

žindami su dideliu lietuviu ir jo kūryba.

Vakaronę rengia LB Clevelando Apylinkė.

IŠTIESKIM PAGALBOS RANKĄ

Religinė šalpa Clevelande gavėnios metu vykdo pini-ginį vajų padėti Persekiojamai Bažnyčiai pavergtoje Lietuvoje.

Nuoširdžiai dėkodami Jums už dosnumą iki šiol, mes ir šiais metais kreipiamės į Jus, prašydami aukos. Religinės šalpos Komite-

tas Clevelande susiorganiza-vo 1967 m. pabaigoje, o darbą pradėjo šėkančiais metais. Per tuos 6 metus Clevelando ir apylinkės lietuvių šalpos reikalams sudėjo virš 13,000 dol. sumą. Religinės šalpos rėmėjai vertai gali didžiulius savo patriotinės pareigos bei persekiojamų brolių padėties supratimu.

Šiuo gavėnios susikaupimo metu mes kviečiame visus Clevelando ir apylinkės lietuvių permąstyti padėti Lietuvoje ir pagal išgales padėti savo auka.

Aukos Religinė šalpa atleidžiamos nuo mokesčių (income tax).

Paštu aukas (čekius, adresuotus Lith. Cath. Religious Aid) siųsti: Mrs. O. Žilinskas, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, Ohio 44124, arba šv. Jurgio Parapijos Religinė šalpa rinkliavos metu kovo 24, arba asmeniškai įteikiant Komiteto nariams. Religinės šalpos Komitetas

• Kaziuko mugė, visų nekantariai laukiama, jau čia pat. Kovo 23 d., šeštadienį, 4:30 v. p. p. Naujosios parapijos salėje įvyks atidarymas, o baigiamoji programa 9 v. v. Nepraleiskite progos atsilankyti ir pamatyti, ką Clevelando skautija pagamino bei pasivaizinti prie švediško stalo.

• Clevelando vysk. Valančiaus lituanistinė mokykla Vasario 16-osios šventę minėjo vasario 23. Minėjimas buvo pradėtas pamaldom šv. Jurgio parapijos bažnyčioj. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. Kęstutis Žemaitis. Giedojų, lekcijas skaitė, kunigui atsakinėjo ir patarnavo patys mokiniai, mkt. Ingridos Bublikienės mamokytė bei paraginti. Giedojimui pritarė gitarų muzika. Po tėvų komiteto pateiktų užkandžių antroji minėjimo dalis vyko parapijos salėj. Visi sugiedojo Lietuvos himną. Šventei skirtų minčių žodį paskaitė X klasės mok. Andrius Alšėnas. Buvo įteikti atestatai pereitų metų rudenį egzaminus išlaikiusioms abiturientėms Rūtai Giedraitytei, Daivai Marcinkavičiūtei ir Laimai Švarcaitei. Kalbėjo mokyklos ved. Viktoras Palūnas, mkt. Aurelija Balašaitienė ir mkt. Stasys Barzdukas, kuris taip pat įteikė ir atestatus. Mokytojų tarybos posėdžio protokolo ištrauką perskaitė mkt. Ona Žilinskienė, abiturientė, vardu žodį tarė L. Švarcaite, ved. V. Palūnas kiekvienai abiturientei įteikė po dovanų knygą — K. Bradū-

no "Pokalbius su karalium". Vyresniųjų klasių mokiniai, mkt. A. Balašaitienės vadovaujami, inscenizavo literatūros kurso veikalą — Putino "Vergą". Iš viso scenoje pasirodė 10 mokinių. Buvo stipresnių ir silpnesnių, tačiau šiai inscenizacijai visi pasirengė gerai, daugumas ir atmintinai išmokdami savo roles. Tokie mokinių pasirodymai labai plečia literatūrinį jų akiratį ir turtina lietuvių kalbą, tad visais būdais skatintini. Dekoracijas pagamino mokinės Jolanda Mickevičiūtė ir Rasa Palūnaitė. Visai minėjimo programai vadovavo mok. Andrius Razgaitis. Pabalgoj buvo visų sugiedota "Lietuva brangi". (S)

• Perkant ar pardodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HOUSE FOR SALE

Open Sunday 1-5 p. m.

Brick ranch, Our Lady of Perpetual Help and St. John's schools, 7 years old, 3 bedrooms, 16 foot kitchen, 1½ bath, basement, central air condition, can not be duplicated at today's cost. Asking 38,900, 17807 Nottingham Rd, South off Lake Shore Blvd.

C-P-M Realtors, Inc.
944-3232

JOB OPPORTUNITIES

Our company is a long established major manufacturer of sheet metal products. We have enjoyed rapid steady growth and now have new opportunities for experienced personnel. Bud Radio offers good starting rates and excellent fringe benefits. We are now accepting applications for the following:

- SHEAR OPERATOR
- POWER BRAKE OPERATOR
- MAINTENANCE MECHANIC

Qualified Applicants Apply In Person
Weekdays 9 A.M. To 5 P.M.

BUD RADIO, INC.

4605 E. 355 St. 216-946-3200
Willoughby, Ohio 44094

An Equal Opportunity Employer

(18-22)

DIE MAKERS FLORIDA

World's fastest growing manufacturer of electrical switches has immediate openings for top journeymen at modern airconditioned plant in SUNNY FLORIDA. Die makers will build, maintain and troubleshoot small, high-speed, progressive dies. These are permanent positions — top salary — overtime — full benefits. Please call or write:

Mr. Tony Gebell

UID ELECTRONICS

Division of AMF, Inc.
4105 Pembroke Rd. Hollywood, Fla. 33021
305-981-1211

An Equal Opportunity Employer

(18-20)

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

Iki 1974 m. vasario mėn. 28 d. Amerikos Lietuvių Tarybai auksio:

Po \$50.00 — dr. A. ir E. Aželiai, dr. J. Balčiūnas, J. ir J. Kunevičiai, dr. A. Martus, A. Pautienis.

\$40.00 — dr. J. Stankaitis.

Po \$30.00 — dr. J. Mačiulis, dr. Vyta. Maurutis, D. Trima-

kas. Po \$25.00 — St. Alšėnas, V. Augulytė, kun. kleb. B. Ivanauskas, K. ir A. Laikūnai, dr. J. ir D. Maurukai (Elyria, O.), D. ir P. Mikoliūnai, J. Mockus, Radžių šeima, Pr. Razgaitis, M. ir J. Švarcai, E. Unger.

Po 20.00 — A. ir J. Augustinavičiai, J. Balbatas, L. Banis, Alg. Bielskus, Ant. Bugnis, dr. St. Jankauskas (Toledo, O.), A. J. Kasulaitis, N. A. A. Kazlai, J. Krištolaitis, O. ir Mik. Naumanai, dr. K. ir O. Pautieniai, A. ir Pr. Petravičiai, S. Radzevičiūtė, M. Rudaitienė, J. Stravinskas, V. Valsys.

Po \$15.00 — V. Apanius, dr. A. Bridžiaus šeima, P. ir E. Čigai, G. ir J. Čyvai, K. Gaizutis, dr. E. ir B. Juodenai, St. Lukoševičius, O. ir B. Maželiai, B. ir E. Nainiai, J. Pauža, K. ir J. Sniečkai, R. Šarūnas, O. ir R. Šileriai, A. Tamulionio šeima, Z. ir B. Taručiai, O. ir P. Žilinskai.

Po \$12.00 — V. ir O. Jokūbaičiai, G. ir A. Karsokai.

Po \$10.00 — Vl. Bacevičius, Alf. Baliūnas, A. Baltrukonienė, Banionių šeima, V. Biliūnas, M. Blynas, K. Bruožis, V. ir O. Čepukaičiai, St. ir D. Čipkai, J. Damušis, Z. Dautartas, Vl. Dautas, T. ir V. Degučiai, Pr. ir T. Gaizauskai, V. Galinis, A. Gargasas, A. ir E. Garkai, O. Geležiušienė, A. ir V. Giedraičiai, Z. Gobis, Br. Gražulis, J. Gudėnas, M. Ignas, E. Ilenda, E. ir Z. Jakuliai, J. A. Jankus, V. Januškis, P. Jocius, A. ir A. Jonaičiai, J. Kakauskas, F. Kaminskas, K. Karalis, Pr. Karalius, A. ir B. Karkliai, V. Kasakaitis, E. Kersnauskas, F. Klimaitis, J. ir P. Klioriai, H. Kripavičius, P. Kudukis, R. Laniauskas, S. ir S. Laniauskai, J. Lipnis, A. Lūža, Vl. Maciejauskienė, F. Mackus, B. ir Ed. Malcanai, V. ir M. Mariūnai, O. Mažeika, V. Mažeika, St. Mikalauskas, V. P. ir J. Mitalai, V. Nagevičienė, L. Nagevičius, Ant. Nasvytis, J. ir J. Naujokaičiai, J. Naujokaitis, Vyta. Neimanas, Z. ir S. Obeleniai, K. ir O. Palubinskai, E. Petkevičius, J. Petravičytė, A. R. Petrus, Ant. Puškorūtė, K. Ralys, V. Rutkauskas, V. Sakas, St. Selys, J. Skavičius, S. Slabokas, M. Smeltorius, B. Snarskis, V. Stan-kauskas, J. Statkevičius, J. Stempuzis, Ed. Stepas, E. ir B. Steponiai, V. Stimburienė, V.

ir J. Stuogiai, A. Styra, V. Šenbergas, R. ir E. Šilgaliai, Vl. Šniolis, M. ir P. Titai, D. Vaičiūnas, A. Valaitis, R. Valodka, J. ir V. Vinclovas, J. Virbalis, P. Zigmantas, R. Zorska, J. ir O. Žemaičiai, K. ir O. Žygai, X. X.

\$8.00 — A. Mikoliūnas.

Po \$7.00 — V. Juodis, Alf. ir E. Steponavičiai.

\$6.00 — B. Klimas.

Po \$5.00 — dr. J. Abraitis,

V. ir S. Akelaičiai, J. ir M. Apanavičiai, Vl. Bačiulis, A. Balašaitienė, F. Baldauskas, J. Baleika, M. Balys, M. Barniš-

kaitė, V. Bartuška, H. Belzins-

kas, A. ir V. Benokraičiai, Br.

Bernotas, V. R. ir S. Bespe-

raičiai, A. Tt. Brazaitis, L.

Brizgienė, M. Bruožienė, Alf.

Cijunskas, V. Čyvas, B. ir p.

Davis, D. Degesys, Jr., P. Dra-

bišius, J. Dumbrys, B. ir S.

Garlauskai, I. Gatautis, Alb.

Grėbliūnas, H. Idzelis, St. Ig-

natavičius, J. Jakštas, J. ir J.

Jasinevičiai, I. Jonaitienė, J.

Juodišius, J. Kalvaitis, J. Kau-

nas, P. Kazakas, A. Kijauskas,

J. Krygeris, S. Lazdinis, J. Le-

peška, Pr. Mainelis, A. Masi-

lionis, Vl. Matulionis, St. ir M.

Melsbakai, V. Miškinis, F. Mo-

destavičienė, Step. Nasvytis,

A. Nevulis, V. Nykštenas, F.

O'Bell, Z. Peckus, Vl. Petu-

kauskas, A. Plavičius, A. Ras-

tauskas, J. Rastenis, Ant. Ruk-

šėnas, J. Sadauskas, J. ir E.

Saikai, S. Sankal, V. Sniečkus,

J. ir V. Steponavičiai, A. Su-

šinskas, A. Šalkauskas, V. Šar-

kauskas, Jr. A. ir J. Šiaučiu-
nai, V. Šilėnas, K. ir E. Širvinskai,

K. Šlapelis, V. Taraška, H. Ta-

tarūnas, M. Trainiauskaitė, I.

Verbyla, I. ir A. Visockai, V.

Zakys, nežinomas.

\$4.00 — B. Laucė.

Po \$3.00 — K. Balaišis, P.

Lelys, J. ir A. Ožinskai, I. ir

K. Starinskai, J. ir E. Šarkau-

kai, E. Vyšniauskienė.

Po \$2.00 — F. ir Jg. Belzins-

kai, M. ir V. Gecevičiai, Vyta.

Matulionis, A. Piterans, V. Ša-

matauskas, K. Titas, E. Vaina-

vičienė, U. Verbylaitė.

Po \$1.00 — I. Laurinaitienė,

nežinomas.

Viso iki vasario 28 d. Ame-

rikos Lietuvių Tarybai suauko-

ta \$2,627.00 (aukos jau prašo-

ko 1973 m. rekordinę \$2,329.00

sumą).

Taip pat gauta \$25.00 VLIKui

ir \$5.00 LB-nei.

Dėkodami visiems aukoto-

jams, prašome visus kitus Cle-

vlando lietuvių įteikti savo

auką bet kuriam ALT skyr-

valdybos nariui arba siųsti Li-

thuanian American Council,

Cleveland Chapter, 2733 E.

Overlook Rd., Cleveland, Ohio

44106.

Papildomas aukotojų sąra-

šas bus paskelbtas vėliau.

Amerikos Lietuvių Tarybos

Clevelando Skyriaus Valdyba

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 17 D. Diplomato-poe-to J. Baltrušaičio paminėjimas Lietuvių Namuose, Pradžia 4 val. p.p.

KOVO 23 D. Kaziuko mugė, Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 20 D. Pavasari-nis balius, Rengia Liet. Inž. ir Architektų S-gos Clevelando sk. ir Ohio Liet. Gydytojų D-ja Lie-tuvių Namuose, Pradžia 7:30 v.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos pavasario balius.

BALANDŽIO 28 D. Grandinė-lės pasirodymas CCC Teatre.

GEGUŽES 4 D. A. Kairio dra-ma iš 1941 m. sukilimo, Nauj. pa-rapijos salėje.

GEGUŽES 5 D. birutėčių pa-rengimas.

PRESS BRAKEMAN

Experienced Only Apply
Excellent job with paid benefits

Stahl Metai Products

4750 W. 160
Cleveland, Ohio
or call 216-267-0330

(18-20)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Prof. dailininkas Adomas Varnas (sėdi kėdėje), kuriam sukako 95 metai amžiaus, ruošiasi savo sukaktuvinei apžvalginei parodai balandžio 6 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, talkinamas techninio pagelbininko Stepo Juodvalkio (kairėje).

• Dail. Adomo Varno, kuriam šiais metais sukako 95 metai amžiaus, apžvalginė meno paroda įvyks š. m. balandžio 6 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje. Parodą rengia Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga.

• Dr. Jonas Genys kovo 9 d. Ciceroj šv. Antano parapijos salėje metiniame Illinois lietuvių respublikonų lygos bankete bus pagerbtas kaip "metų žmogus".

• Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje metinis narių susirinkimas įvyks kovo 16 d., 4:30 v. p. p. LTN salėje, 6422 So. Kedzie Ave. Bus pranešimai ir direktorių rinkimai. Po susirinkimo 7 v. v. bus vaišės.

• Detrito skautijos Kaziuko mugė įvyks naujame Kultūriniam Centre kovo 10 d., sekmadienį.

• Stasio Butkaus šaulių kuopa Detritoje kovo 17 d., 1 v. šv. Petro parapijos salėje rengia kultūrinę popietę.

• Dr. Jonas ir Aldona Sandargai persikėlė į naują vietą. Dabartinis jų adresas: 900 S. Peninsula Dr., Apt. 4, Daytona Beach, Florida 32018, tel. 904-255-8293.

TORONTO PARAMOS KOOPERATYVO METINIS SUSIRINKIMAS

Toronto Lietuvių Namuose šių metų vasario 24 d. įvyko Paramos metinis susirinkimas. Jame dalyvavo 383 nariai. Pirmininkas H. Stepaitis pradėdamas pranešė, kad 1973 m. bėgyje iš mūsų kooperatinės šeimos nuėjo į amžinastį Česėkas Juozas, Urnavičius Adomas, Docius Alfonsas, Endziulienė Ida, Jurėnas Julius, Jurevitch Fritz, Dobbs Viktor, Beinoris Jacob, Eizininė Ona, Mockinienė Barbora, Marcinkus Karolis, Enzelis Augustas, Giedrikas Vladas, Adams Marie ir Rušas Vladas. Jie buvo pagerbti tyliu susikaupimu.

Susirinkimo darbotvarkė priimta be pakeitimų. Perskačius praėjusio metinio susirinkimo protokolą,ėjo valdybos pranešimai. Pirmininkas H. Stepaitis pažymėjo, kad 1973 m. kilimo atžvilgiu buvo sėkmingi. Įstojo 375 nauji nariai ir kapitalas padidėjo virš dviejų milijonų dolerių. Dvigubai daugiau negu praeitais metais. Šių metų sausio viduryje buvo užbaigtas taupyti aštuntasis milijonas. Su kapitalo augimu padidėjo ir tar nautojų skaičius. Beto, esą, dar būtų reikalingas jaunesnio amžiaus tarnautojas vyras.

Apie Paramos finansinius reikalus referavo išdėtininkas dr. J. Yčas. 1973 m. gruodžio 31 d. aktyvai sudarė \$7,971,725. Svarbiausios aktyvų pozicijos yra nekilnojamo turto ir asmeninės paskolos. Tuo pačiu balanso pasyvo svarbiausios sumos yra narių indėliai. Praėjusių metų pelnas su 1972 m. likučiu susidarė \$39,828.

Iš kredito komiteto pirmininko L. Šeškaus pranešimo paaiškėjo, kad 1973 m. bėgyje buvo išduota nekilnojamo turto ir asmeninių paskolų arti keturių milijonų dolerių. Jas gavo Paramos nariai ir tik du prašymai likę nepatenkinti.

Priežiūros komisijos vardu pranešimą padarė Aug. Kuolas ir po jo auditorius Mr. Star. Viskas rasta tvarkoje. Ryšium su Paramos augimu buvo padaryti ir stat-

tuto pakeitimai. Padidintas asmeninių paskolų dydis iki \$10,000 ir metinio susirinkimo laikas.

Parama metai iš metų skirdama pašalpas švietimo institucijoms, organizacijoms, sporto klubams, meno ansambliams ir kt. nepamiršo ir šiais metais mūsų visuomeninio gyvenimo apraiškas paremti. Buvo paskirta: Toronto Maironio vardo li-tuanistinei mokyklai – \$800, Lietuvių Fondui – \$100, Tautos Fondui – \$200, Romuvos stovyklai – \$100, Skautams – \$100, Ateitininkams – \$100, Sporto klubui "Vytis" – \$100, Aušrai – \$100, Seselėms – \$100, Vasario 16 Gimn. – \$500, Toronto Varpui – \$100, Gintarui – \$100, Atžalynui – \$100, Studentų Stipendijoms – \$500 ir Stepo Kairio muzikiniui vienietui – \$100. Viso \$3100. Tai graži suma, kuri kaip mana iš dangaus nukrinta stiprinti lietuvišką veiklą. Parama per savo dvidešimt vienerių metų laikotarpį tiems reikalingams yra išleidusi keliasde-

šimt tūkstančių dolerių. Tai gi būtų džiugu, kad kooperatinis judėjimas mūsų išvijoje susilauktų didesnio dėmesio ir rastų visuotinį pritarimą. Kaip tenka pastebėti iki šiol bendri ekonominio sektoriaus reikalai mus neperdaugiausiai domino. Mes gal būt daugiau vertinome ir puoselėjome ne santaiką keliančias ideologijas bei asmeninius nusistatymus, visiškai nepagalvodami apie jų žalą bendrinei mūsų veiklai. Kooperatinis kelias yra vienintėlis, kuris mus ne vien ekonominiai turtina bet kartu prisideda ir prie dvasinio stiprinimo.

1974 m. pajamų - išlaidų samata priimta be pakeitimų. Toliau ejo rinkimai. Į valdybą išrinkta O. Delkus ir S. Masionis, į kredito komitetą L. Šeškus ir priežiūros komisiją p. Kušnieraitis. Lietuvių Namų reikalu informacinį pranešimą padarė J. Strazdas, paminėdamas, kad Lietuvių Namai yra lopšys, kuriame gimė ir išaugo Parama. Toliau nusakęs mū-

sų visuomeninio gyvenimo reikalavimus ir jo eigą, kvietė visus prisidėti prie Lietuvių Namų stojant nariais ir perkant paskolos ląštus. Nemažai klausimų buvo keliami sumanymuose, o ypačiai jaunimo reikalu. Kiek tie pageidavimai pasistūmės į priekį pamatysime sekančiais metais.

Pr. Bastys

WANTED JOURNEYMEN
or
1ST CLASS SKILLED
TOOL-DIE DESIGNER
3-4 yrs. exper. in designing. All types
of press room dies.
Salary open
ANGE TOOLING & ENGINEERING
CO.
5100 S. 35th St.
Fort Smith, Arkansas 72901
Jim Curtis 501-646-3564
(18-20)

WANTED JOURNEYMEN
BORING MILL
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
AFTERNOONS
Full Benefits, Bonus,
Full time, Overtime
FIRWOOD MFG. CO.
23915 Kean, Dearborn, Mich.
313-274-5100
(18-20)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
RUBBER MOLD MAKERS
TOOL MAKERS
MACHINISTS
JIG & FIXTURE
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. Also
accepted men with a minimum of 2
years. Steady work & fringe benefits.
Apply call or write
MONROE TOOL CO.
RT. 7 SPARTA PIKE,
LEBANON, TENN. 37087
615-444-6840
(18-24)

"Kaukių baliaus" operos repeticijos metu: solistai Vytautas Nakas, Jonas Vaznelis ir choro dalyviai.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Verdi 3 veiksmų, 5 scenų opera

Kaukių Balius

PREMJERA kovo mėn. 23 d. 8:00 val. vakare
II spektaklis kovo mėn. 24 d. 3:00 val. popiet
III spektaklis kovo mėn. 31 d. 3:00 val. popiet

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJA
67th ir South California Avenue

Biletai gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef. — PR 8-4585

BILIETŲ KAINOS: parterėje \$10, 9, 7 ir 5; balkone \$10, 7 ir 4.

Diriguoja VYTAUTAS MARIJOŠIUS
(I ir II spektaklis)

ALVYDAS VASAITIS (III spektaklis)

Režisierius — THOMAS J. COWAN Dekoratorius — ADOLFAS VALESKA
Chormeisteriai: ALICE STEPHENS, ALFONSAS GEČAS
Apšvietėjas — KAZYS CIJONELIS Scenos vadovas — KAZYS OZELIS

Dainuoja:

ROMA MASTIENĖ (II)
MARGARITA MOMKIENĖ (I)
DAIVA MONGIRDAITĖ (II ir III)
DANUTĖ STANKAITYTĖ
ALDONA STEMPUŽIENĖ (I ir III)
JUOZAS ALEKSIŖNAS

ALGIRDAS BRAZIS
VALENTINAS LIORIENTAS
VYTAS NAKAS
JULIUS SAVRIMAS
JONAS VAZNELIS
STEFAN WICIK

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS CHORAS

VISI IR IŠ VISUR KVIEČIAMI ATVYKTI Į OPEROS SPEKTAKLIUS

A + A

ALBINAI BARZDUKIENEI

iškeliavus amžinybėn, vyrą STASĮ
BARZDUKĄ, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininką, jojo ŠEIMĄ ir ARTIMUOSIUS skaudaus liūdėsio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdyba

A. A.

ALBINAI BARZDUKIENEI

mirus, vyrui, dukrai, sūnams, seserims bei jų
šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia

Dr. Zigmas Sabataitis

PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMAS

Š. m. kovo 2 d. pabaltiečiai slidininkai susirinko dešimtą kartą savo metinėm pirmenybėm Kanadoje "Devil's Elbow" slidinėjimo vietovėje. Ši vieta gražiai tvarkoma estų. Septynios kėlimosi priemonės, tarpe jų ir kėdės patogiai užkelia alpinistinius slidinėtus į kalną.

Susirinko 30 latvių, 15 lietuvių, 10 estų iš kurių didelė dalis geri slidininkai. Greičiausias iš visų vyrų ir berniukų Slalom varžybose buvo L. Ališauskas iš Toronto. Pirmą vietą Didžiajame Slalome atiteko latviui Roberts Sirajs. Moterų grupėje Slalomo laimėtoja tapo latvė Ingrid Kalacis ir Didysis Slalomas atiteko Vidai Stripinytei iš Toronto.

Nors varžybos buvo "kietos", kur šimtdalis sekundės turėjo reikšmės, tvarkymas ir eiga buvo sklandi, nes norinčių padėti nestokavo. Gera nuotaika vyravo ir vėliau pobūvyje — orkestrui grojant, šokant ir vaišinantis. (vc)